

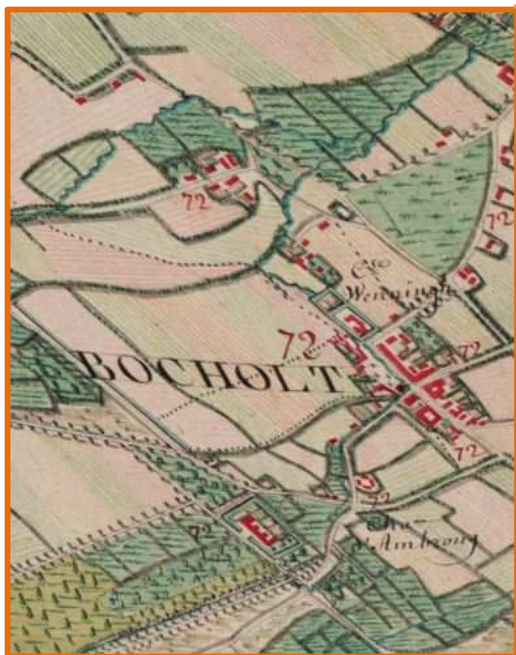

ARCHEOLOGIENOTA

BOCHOLT - SCHIPPERSTRAAT

J. CLAESSEN, B. VAN GENECHTEN, G. VERBEELLEN,
E. DIRIX, E. AUDENAERT, K. BOUCKAERT,
E. KEERSMAEKERS & A. DOUCET

JUNI 2018

Titel

Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Bocholt - Schipperstraat

Auteur(s)

Jan Claesen, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen, Evelien Dirix, Evelien Audenaert,
Kevin Bouckaert, Emma Keersmaekers & Alexander Doucet

Opdrachtgever

Carissimo bvba
Klaverbladstraat 2C
3560 Lummen

Projectnummer

2018E225

Plaats en datum

Kortenaken, juni 2018

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2018E225
ISSN 2034-5615

© 2018 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Doelstellingen</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	<i>7</i>
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	<i>7</i>
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>8</i>
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	<i>8</i>
3	Bureauonderzoek	11
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	<i>11</i>
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	<i>15</i>
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen.....</i>	<i>18</i>
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	<i>28</i>
4	Resultaten bureauonderzoek	29
4.1	<i>Algemeen</i>	<i>29</i>
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	<i>29</i>
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	<i>30</i>
4.4	<i>Programma van maatregelen.....</i>	<i>31</i>
5	Bibliografie	32
6	Figurenlijst.....	33
7	Plannenlijst.....	34

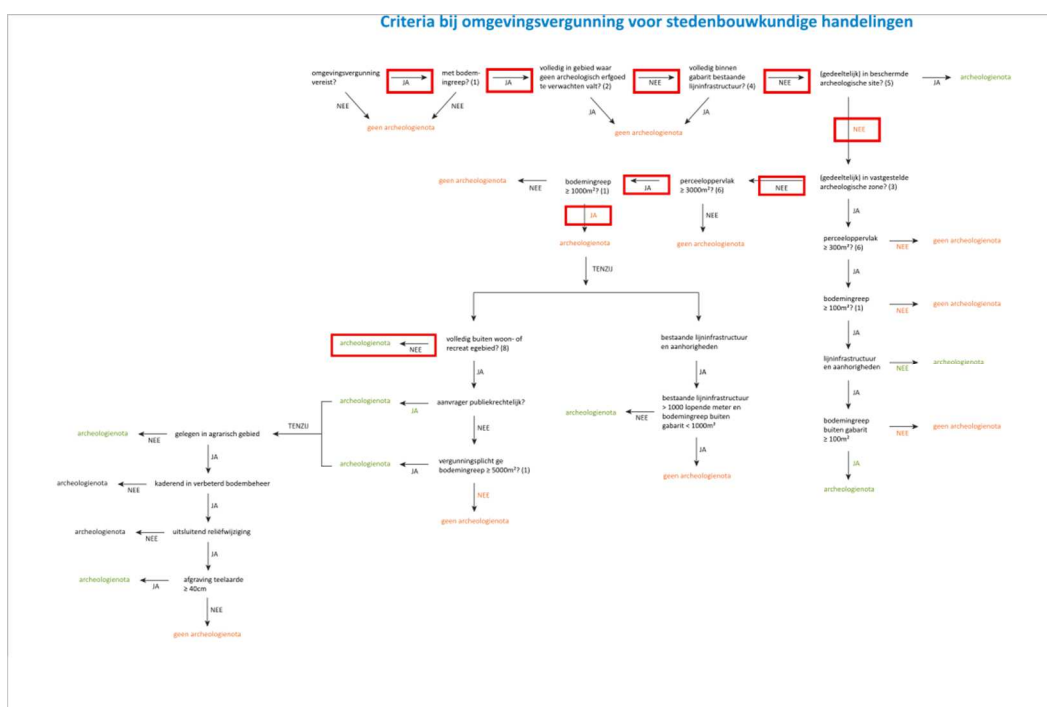
1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen

1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

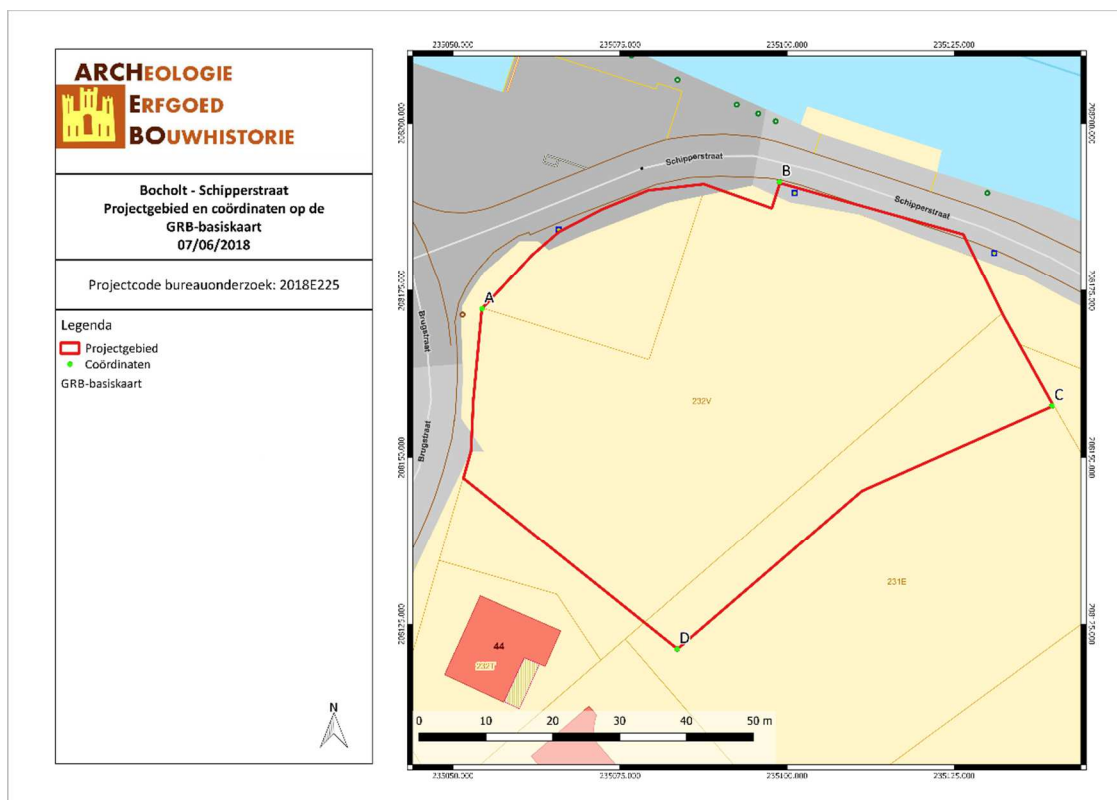
Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba in opdracht van Carissimo bvba een archeologienota opgemaakt voor het projectgebied aan Brugstraat 44, Sportlaan 1 - 9 en Schipperstraat 5 in Bocholt, gelegen in de Belgische provincie Limburg. Op het terrein zal door de opdrachtgever in een eerste fase in het noorden van het terrein een appartementsblok met 22 appartementen gebouwd worden. De appartementen worden voorzien van een terras of balkon en het dak is deels bedekt met terrastegels of grindballast en deels een groendak. Onder het gebouw komt een kelder met 30 parkeerplaatsen en bergingen. Op het terrein wordt ook een wegnis gelegd die de openbare weg met de in- en uitrit van de ondergrondse parking verbindt. Het projectgebied is ca. 3 853,09 m² groot.

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in juni 2018 onder leiding van erkend archeoloog

Jan Claesen. Contactpersoon bij de opdrachtgever, Carissimo bvba, was dhr. Marijn Degerickx. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

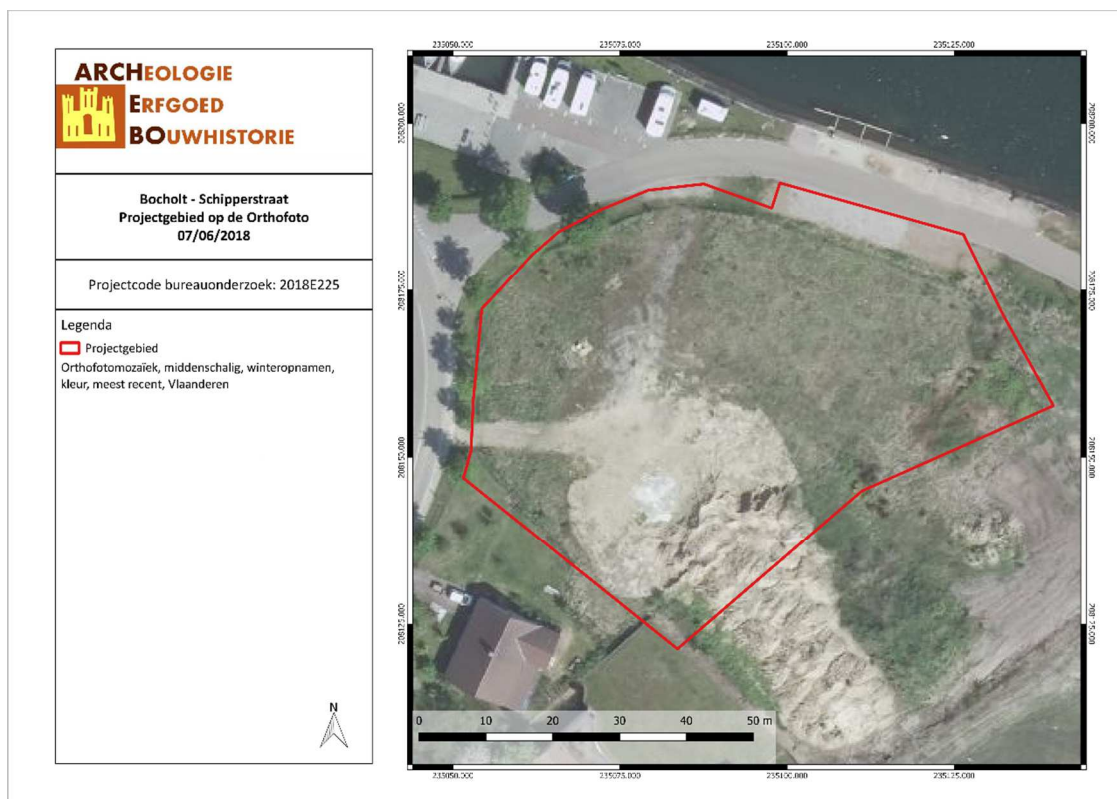
Administratieve fiche	
Naam site:	Bocholt - Schipperstraat
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem
Ligging:	Limburg, Bocholt, Brugstraat 44 – Sportlaan 1 & 9 – Schipperstraat 5
Kadaster:	Bocholt, Afdeling 1, Sectie C, perceelnummers 231E (deel) & 232V
Coördinaten:	A X 235054.343
	Y 208172.242
	B X 235098.846
	Y 208191.268
	C X 235139.640
	Y 208157.730
	D X 235083.528
	Y 208121.289
Opdrachtgever:	Carissimo bvba Klaverbladstraat 2C 3560 Lummen
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaken
Projectcode bureauonderzoek:	2018E225
Projectleiding:	Jan Claesen
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014
Bewaarplaats archief:	Carissimo bvba
Grootte projectgebied:	Ca. 3 853,09 m ²
Uitvoeringsperiode:	Juni 2018
Reden van de ingreep	Bouw van appartementsblok met 25 appartementen en een ondergrondse parking met 30 parkeerplaatsen
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, eerste fase, stedenbouwkundig, ondergrondse parking, appartementsblok

De onderstaande GRB-kadasterkaart en de Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

BOSC/18/06/07/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2018)

BOSC/18/06/07/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2018)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

Deze archeologienota dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed en nadien bij de aanvraag voor de bouwvergunning gevoegd te worden.

1.4 RANDVOORWAARDEN

De opdrachtgever beroept zich op economische redenen om het vooronderzoek met ingreep uit te stellen tot na het verlenen van de omgevingsvergunning. De economische schade bij het niet verkrijgen van de vergunning zou immers te groot zijn.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

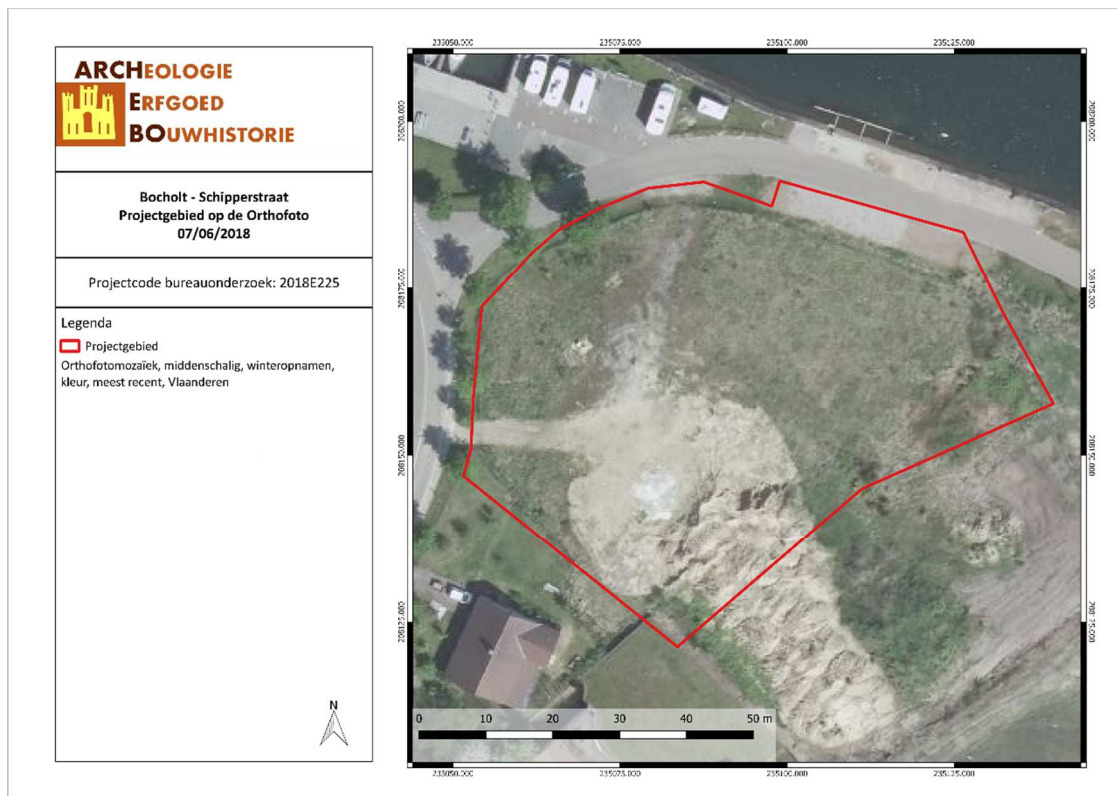
Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied ligt op de kruising van de Schipperstraat met de Brugstraat en van de Brugstraat met de Sportlaan. Het terrein is onbebouwd. Aan de noordelijke grens van het projectgebied is de bodem verhard met asfalt. Ten zuidwesten van het terrein staan twee huizen en ten noorden van het projectgebied stroomt de Zuid-Willemsvaart.

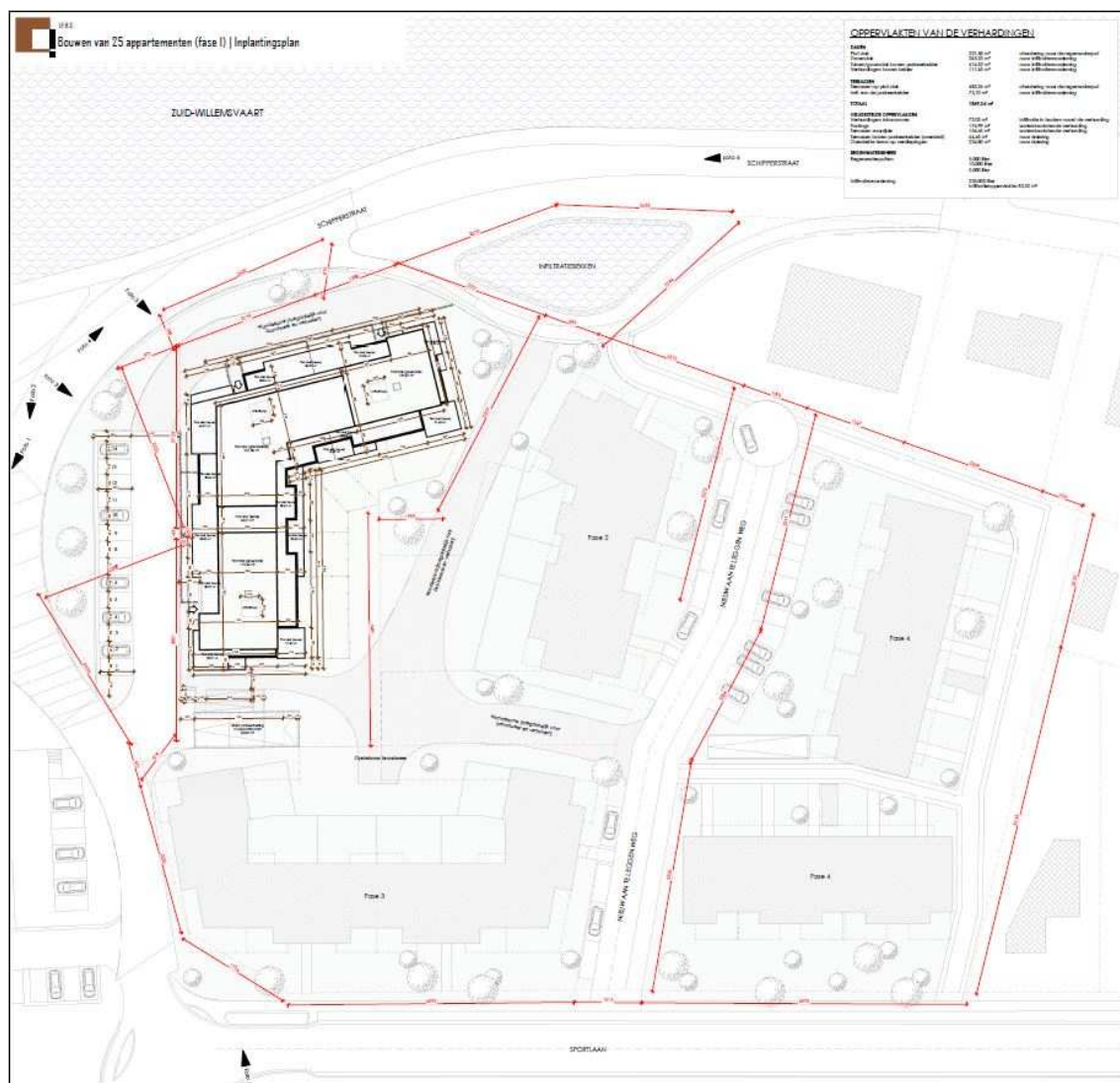
BOSC/18/06/07/3 - Digitale aanmaak

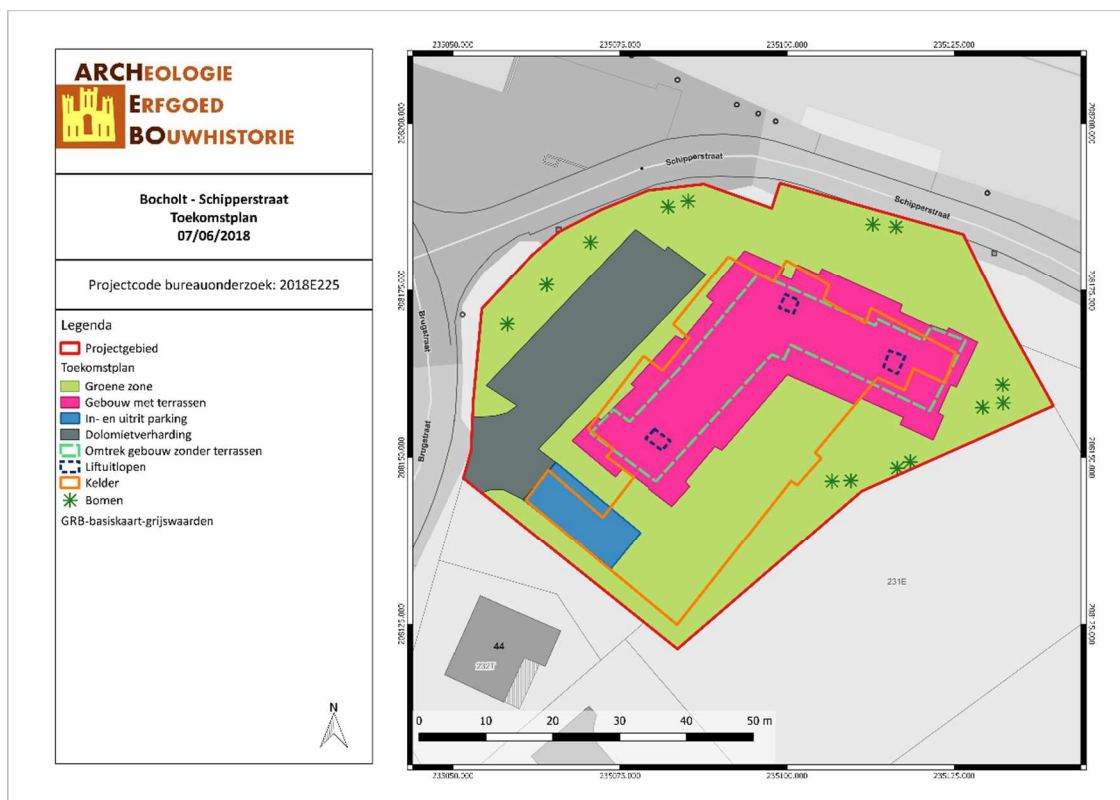
Figuur 4: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2018)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Het project zal in verschillende fases uitgevoerd worden. In fase 1 zal in het huidige projectgebied een appartementsgebouw geplaatst worden, voorzien van 25 appartementen met terras of balkon. Het dak van het appartementsgebouw wordt afgewerkt als groendak of met grindballast of terrastegels. Onder het gebouw komt een kelder met 30 parkeerplaatsen en bergingen. De onderkant van de vloerplaat zal op 3,30m diepte liggen t.o.v. het nieuwe maaiveld. Het bestaande maaiveld ligt namelijk 120cm onder de nieuwe nulpas. Hierdoor komt de bouwput slechts 2,10m diep. De liftputten komen op een diepte van 4,80m t.o.v. het huidige maaiveld (3,60m onder het nieuwe maaiveld). Het projectgebied is ca. 3 853,09 m² groot.

De vooropgestelde plannen worden in bijlage bijgevoegd.

BOSC/18/06/07/4 - Digitale aanmaak

Figuur 7: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2018)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

De gebruikte kaarten werden in georeferenciede vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

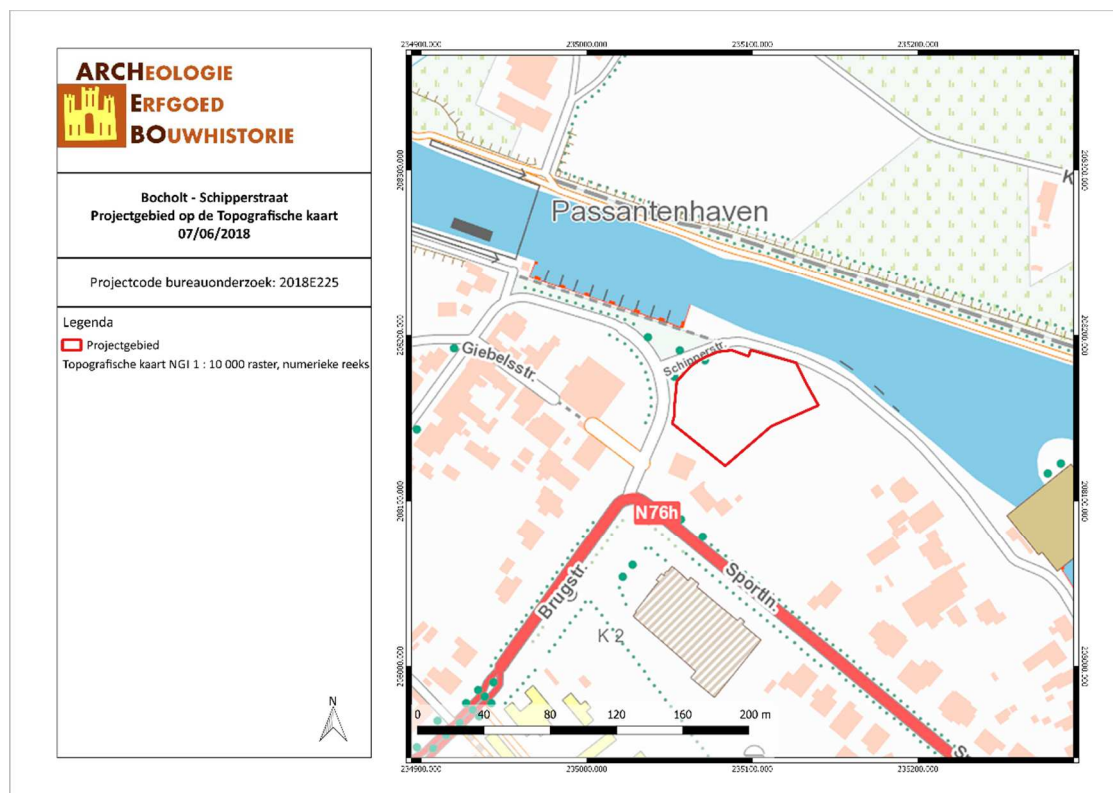
3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

3.1.1 Topografische situering

Het projectgebied ligt aan de kruising van de Brugstraat met de Schipperstraat en de Brugstraat met de Sportlaan in Bocholt, gelegen in de Belgische provincie Limburg. De gemeente Bocholt bestaat uit drie deelgemeenten, namelijk Bocholt zelf, Kaulille en Reppel. Daarnaast liggen binnen de gemeente de gehuchten Lechten, Goolder, Hees, Kreiel, Lozen en Veldhoven. Ze wordt omringd door de gemeenten Hamont-Achel, Neerpelt, Peer, Meeuwen-Gruitrode en Bree. Ten noorden grenst de gemeente aan Nederland. In het oosten van de gemeente liggen de aaneengesloten natuurgebieden van het Grenspark Kempen-Broek, zoals Sint-Maartensheide, De Luysen en Smeetshof. Ca. 370m ten westen van het projectgebied stroomt de Kallerbeek, die in noordoostelijke richting overgaat in de Lechterrietbeek. Ca. 450m ten westen stroomt de Golderbeek en ca. 750m ten zuiden stroomt de Reppelerbeek. Ca. 1450m ten zuidoosten stroomt de Abeek. De zuidgrens van de gemeente wordt gevormd door de vallei van de Abeek. Deze vallei bestond tot de tweede helft van de 19de eeuw voor een groot deel nog uit moeras. De Abeek werd in de jaren 50 van de vorige eeuw gekanaliseerd. De Balkerbeek vormt de grens tussen Bocholt en Kaulille, de Abeek, Laak en Oude Beek vormen de grens tussen Bocholt en Bree.¹ Net ten noorden van het projectgebied stroomt de Zuid-Willemsvaart die aangelegd werd tussen 1821 en 1826. Het terrein ligt op een lichte helling aan de vallei van meerdere beken, waaronder de Lechterrietbeek en de Abeek. Het projectgebied ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 41,5 en 43,5 meter boven de zeespiegel. Kadastraal ligt het projectgebied in Bocholt, Afdeling 1, Sectie C, perceelnummers 231E (deel) & 232V.

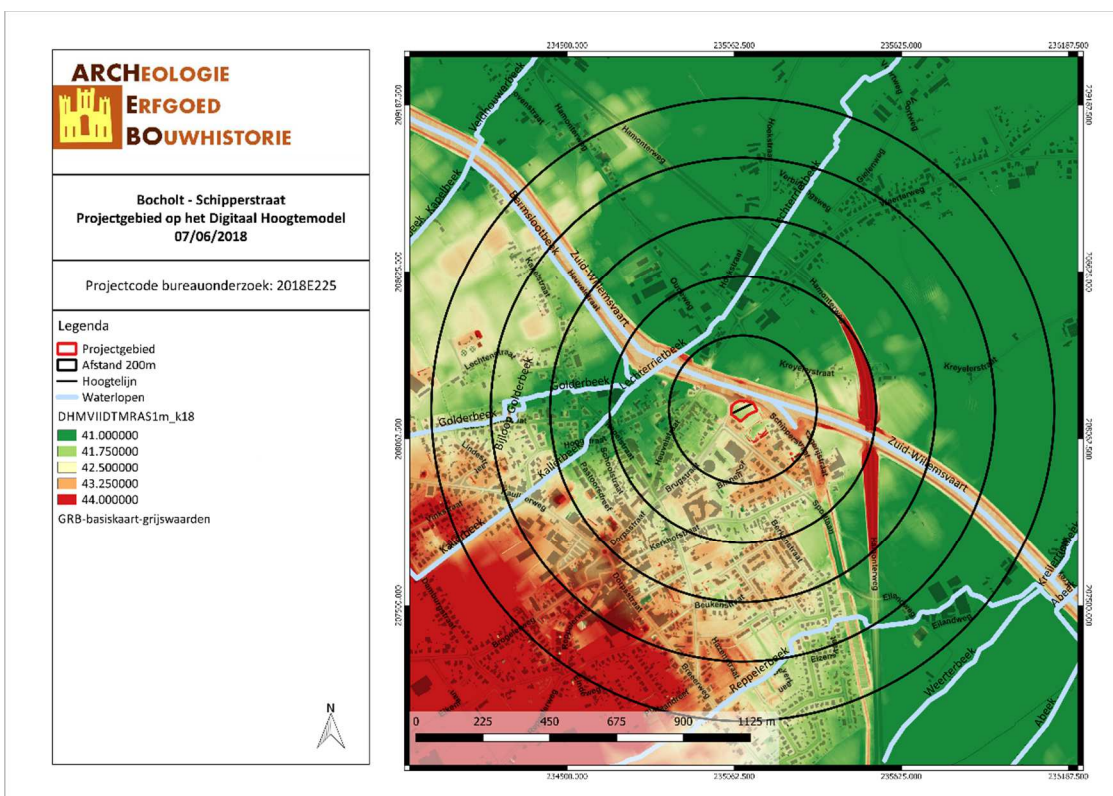
Gezien de topografische ligging op een gradiëntzone en gelegen aan verschillende beekvalleien, is er een verwachting naar Steentijd binnen dit projectgebied.

¹ "Bocholt (België)", *Wikipedia*, geraadpleegd 5 juni 2018, [https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Bocholt_\(Belgi%C3%AB\)&oldid=51371553](https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Bocholt_(Belgi%C3%AB)&oldid=51371553).

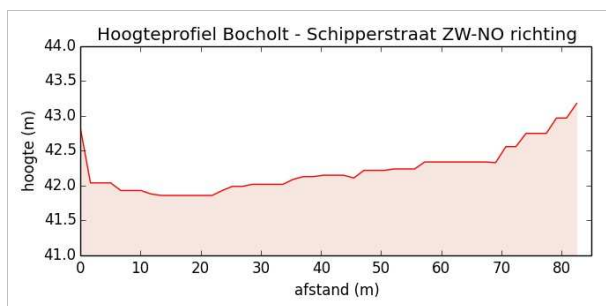
BOSC/18/06/07/5 - Digitale aanmaak

Figuur 8: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2018)

BOSC/18/06/07/6 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2018)

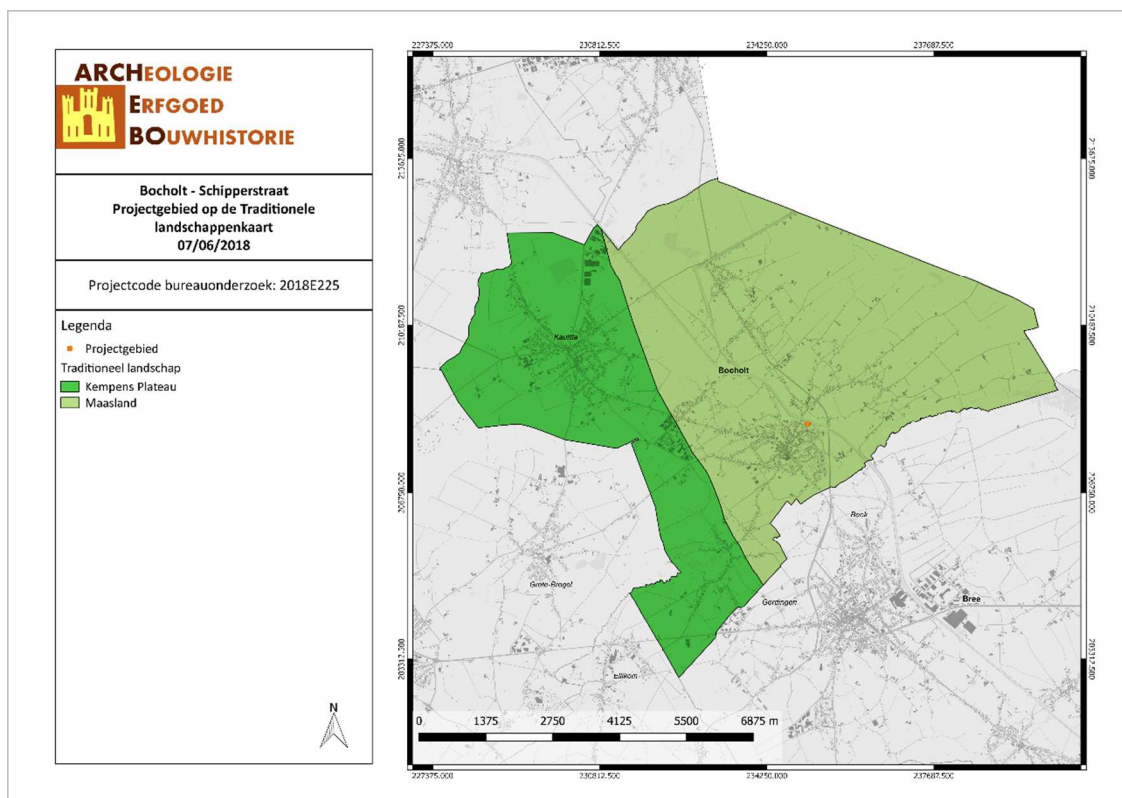

Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in ZW-NO richting (Geopunt, 2018)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd als 'Maasland'. Het westen van de gemeente wordt gekarteerd als Kempens Plateau.

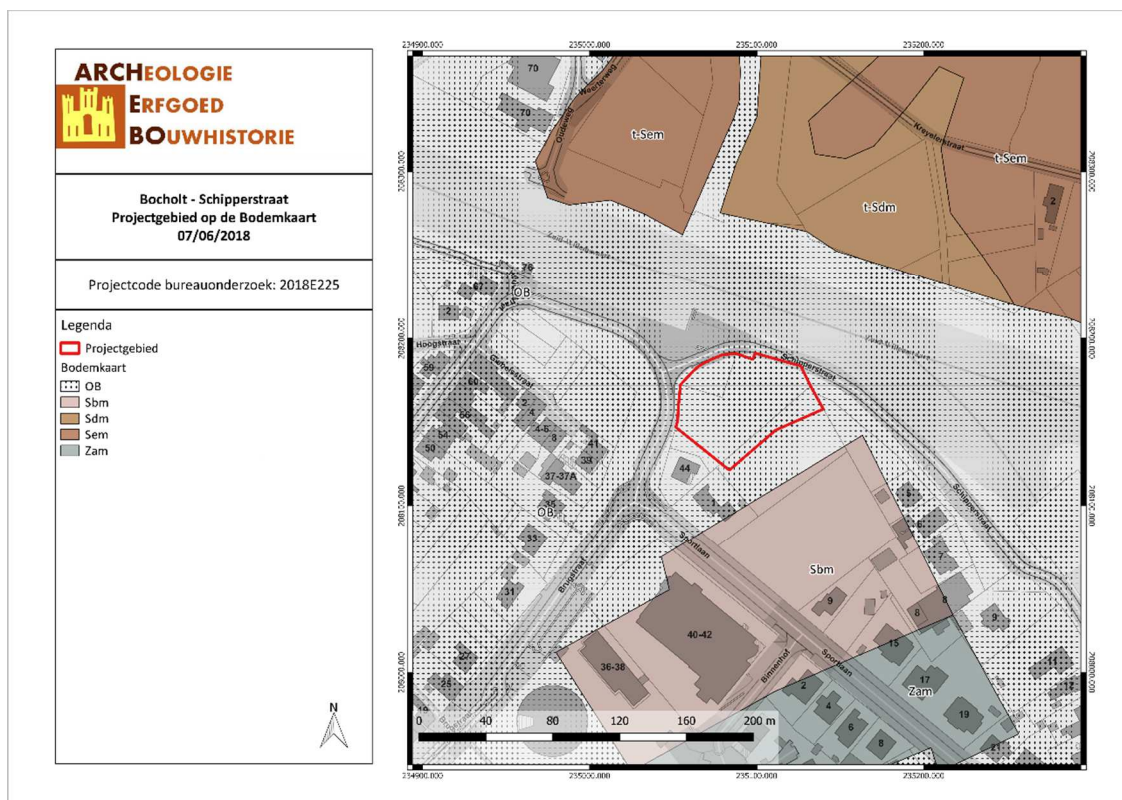
BOSC/18/06/07/7 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Bocholt aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2018)

3.1.2.2 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als OB, onder bebouwing. Ten zuiden van het projectgebied wordt de bodem gekarteerd als Sbm, droge lemige zandgronden met diepe antropogene humus A horizont. Ten noorden van het projectgebied, aan de overkant van de Zuid-Willemsvaart wordt de bodem gekarteerd als Sdm, matig natte lemige zandgronden met diepe antropogene humus A horizont en Sem, natte lemig zandgronden met diepe antropogene humus A horizont.²

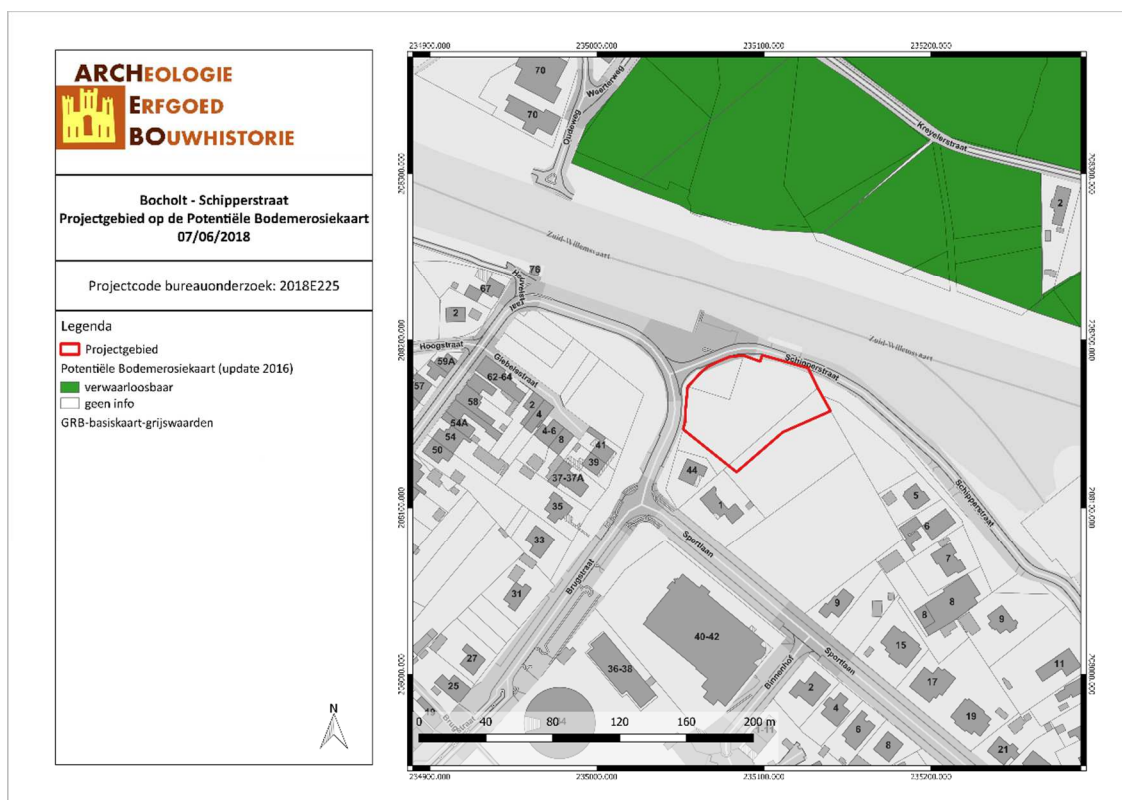
² E Van Ranst en C Sys, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)* (Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000), 77, 93, 141.

BOSC/18/06/07/8 - Digitale aanmaak

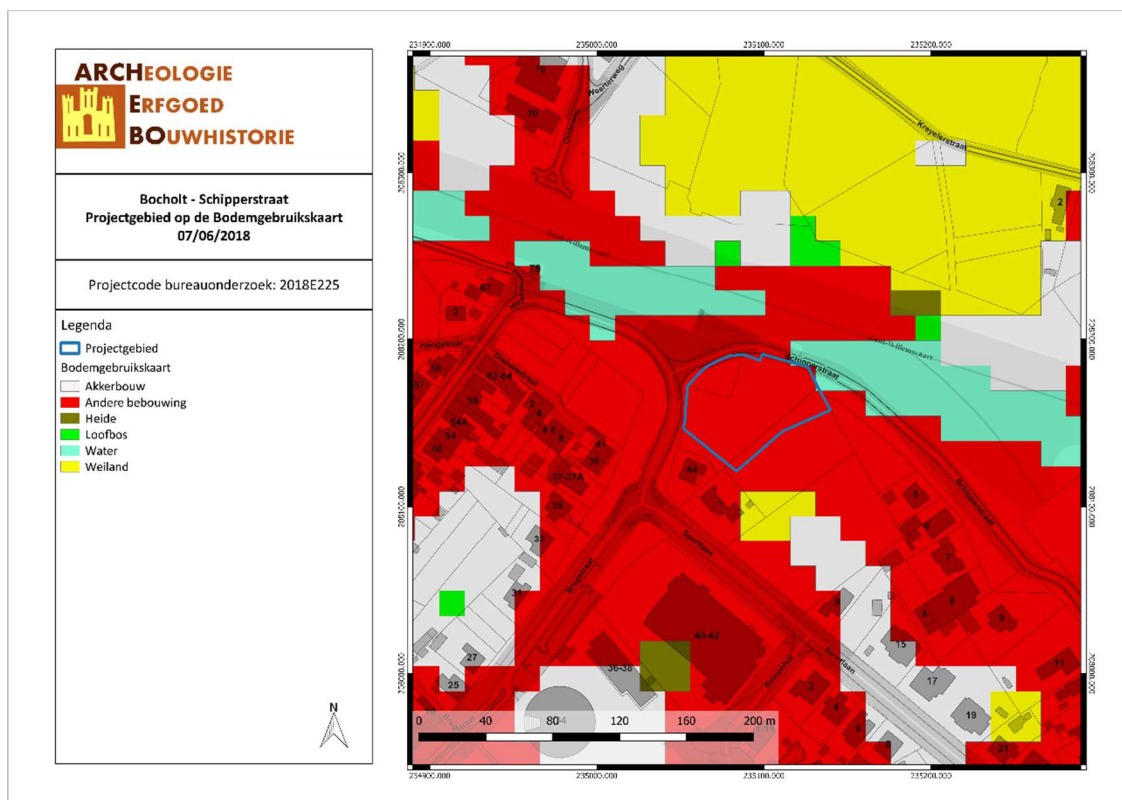
Figuur 12: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2018)

Op de Potentiële bodemerosiekaart is het projectgebied niet gekarteerd. Volgens de bodemgebruikskaat ligt het projectgebied binnen 'Andere bebouwing', slechts twee zeer kleine punten in het noordoosten worden gekarteerd als 'water'.

BOSC/18/06/07/9 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2018)

BOSC/18/06/07/10 - Digitale aanmaak

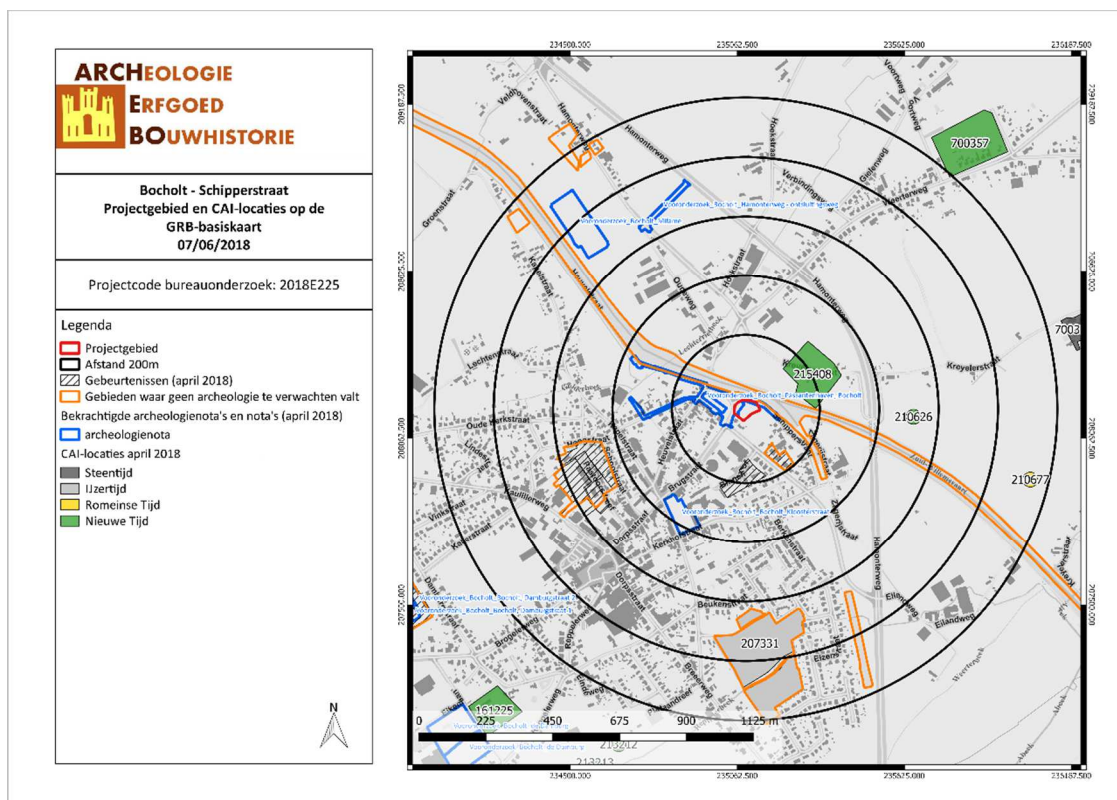
Figuur 14: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaat (Geopunt, 2018)

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris toont wel verschillende vondsten in de directe en ruime omgeving. Ca. 200m ten noordoosten van het projectgebied zijn sporen van een 18de-eeuwse site met walgracht (CAI 215408) gevonden. 800m verder noordoostwaarts werden sporen van een 17de-eeuwse schans (CAI 700357) gevonden. Het terrein ligt hier bezaaid met resten van bak- en natuursteen. Het gaat mogelijks om fragmenten van funderingen. Daarnaast werden op drie locaties eveneens leemresten gevonden. Verder werden ook een molensteen en metalen fragmenten gevonden. Ten oosten van het projectgebied werden op ca. 500m van het terrein diverse 16de-eeuwse munten gevonden (CAI 210626), waaronder een patagon of kwart patagon Albrecht en Isabella. Ca. 900m ten oosten van het projectgebied zijn een Romeinse sestertius van Antonius Pius en vermoedelijke een fibula uit de Romeinse Tijd gevonden (CAI 210677). Tenslotte werden tussen 600m en 1000m ten zuiden van het terrein sporen gevonden van een zespalig gebouwtje en twee kuilen met verbrande huttenleem en aardewerk uit de IJzertijd (CAI 207331). In de ruime omgeving van maximum 1000 meter bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft onder meer:

CAI-Locatie	Beschrijving	Datering
207331	Zespalig gebouw en 2 kuilen	IJzertijd
210626	Munten	Nieuwe Tijd
215408	Site met walgracht	Nieuwe Tijd
210677	Sestertius en fibula	Romeinse Tijd
700357	Lechterschans (Schans van Lechten)	Nieuwe Tijd

BOSC/18/06/07/11 - Digitale aanmaak

Figuur 15: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2018)

3.2.2 Bekrachtigde archeologienota's en nota's

In 2017 is door RAAP een bureauonderzoek (Bocholt – Passantenhaven, id 5685) uitgevoerd voor een projectgebied net ten noorden en noordwesten van het huidige projectgebied. Uit het bureauonderzoek bleek dat het projectgebied op een gunstige locatie lag voor vindplaatsen uit de periode van de jager-verzamelaars tot in de middeleeuwen. Het terrein was echter reeds grotendeels verstoord door recente uitgravingen en door de aanwezige weginfrastructuur. Er bleken slechts vier zones onverstoord, maar deze lagen verspreid en waren allen minder dan 650m² groot. De zones/bodemingenrepen waren te klein in oppervlakte om bij bijkomend archeologisch onderzoek enige potentiële kenniswinst te vergaren. Daarom werd afgezien van verder onderzoek.³

Voor een projectgebied aan de Kloosterstraat, ca. 400m ten zuiden van het huidige projectgebied, is in 2016 door ABO nv een bureauonderzoek en een werfcontrole verricht (Bocholt – Kloosterstraat, id 1070). Door de afbraakwerkzaamheden kon geen archeologisch vooronderzoek uitgevoerd worden. Uit het bureauonderzoek en de werfcontrole is gebleken dat het terrein een zeer beperkte bewoning heeft gekend, die niet verder teruggaat dan de eerste helft van de 19de eeuw. Daarnaast werd erosie of menselijke afgraving vastgesteld waardoor vrijwel uitgesloten is dat de oorspronkelijke bodem bewaard is gebleven. De oorspronkelijke bodem was zwaar verstoord of zelfs verdwenen, waardoor verder onderzoek weinig zinvol was. Het terrein werd bijgevolg vrijgegeven door het weinige potentieel op kennisvermeerdering.⁴

In oktober 2017 voerde Studiebureau Archeologie reeds een proefsleuvenonderzoek uit en een daarop volgende opgraving ter hoogte van de weginis van het projectgebied (Bocholt – Oudeweg (Mifame), id 6212). Dit projectgebied bevindt zich ca. 800m ten noordwesten van het huidige projectgebied. Er kon

³ Louise Ryckebusch, "Passantenhaven, Bocholt - Verslag van Resultaten", Archeologienota (Nazareth: RAAP, 2017), 37.

⁴ Peter Cosyns, "Archeologienota Bocholt-Kloosterstraat (2016K69) - Deel 2: Verslag van archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem", Archeologienota (ABO nv, 2016), 18, 22–23.

met zekerheid de aanwezigheid van een dense archeologische site vastgesteld worden. *“Op basis van de voorlopige resultaten worden de resten gedateerd in de metaaltijden – Romeinse periode. Binnen de contouren van het huidige projectgebied kon de aanwezigheid van verschillende structuren / plattegronden worden vastgesteld. De aangetroffen sporen kunnen voornamelijk binnen een nederzettingscontext worden geplaatst, maar de aanwezigheid van funeraire contexten is niet uitgesloten. Bovendien bevindt het projectgebied zich in een landelijke zone waar potentieel nog veel archeologisch onderzoek kan plaatsvinden in de toekomst. Grote gebieden in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied zijn nog niet in ontwikkeling gekomen (of gaan in de toekomst ontwikkeld worden) en zijn ook in het verleden nauwelijks bebouwd geweest. Dit draagt alleen maar bij tot de kansen op kenniswinst.”*⁵

Ca. 200m ten oosten van het vorige onderzoek werd eveneens door Studiebureau Archeologie een bureauonderzoek verricht voor een projectgebied aan de Hamonterweg (Bocholt – Hamonterweg, id 5442). Op basis van het bureauonderzoek werd geconcludeerd dat verder archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk was, aangezien de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet gestaafd kon worden. Er werd bijgevolg een proefsleuvenonderzoek voorgesteld.⁶

3.2.3 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

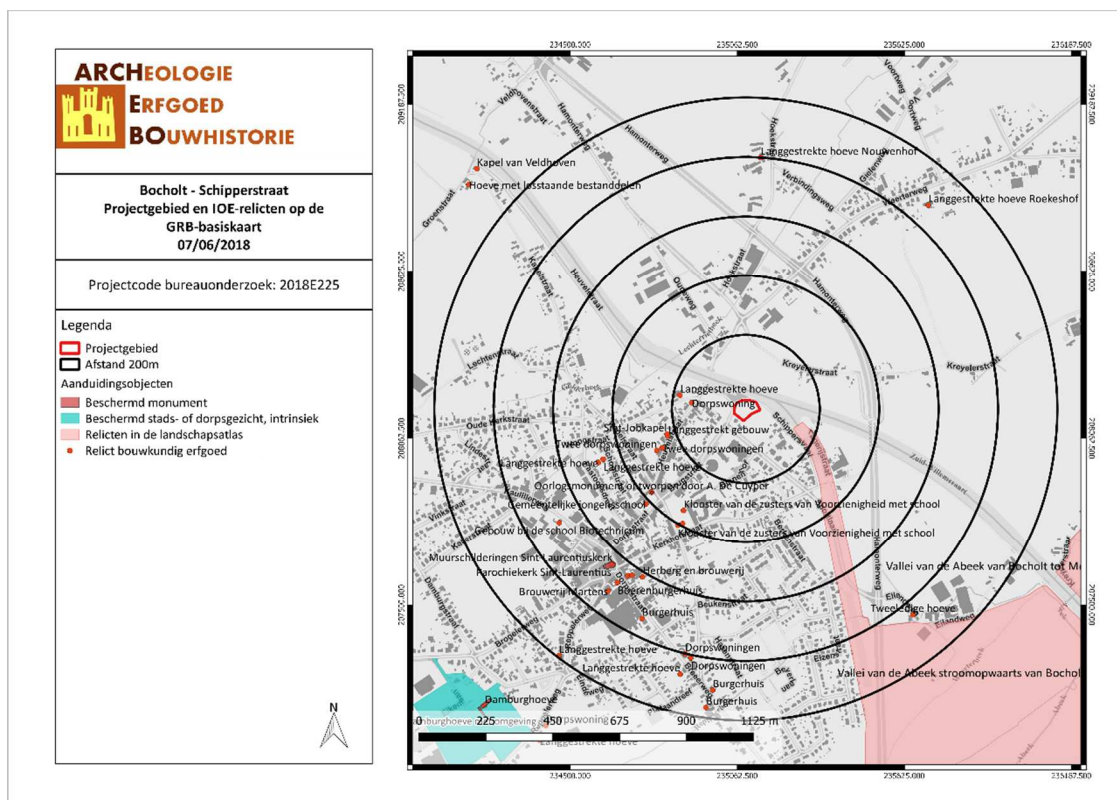
De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn.⁷

Binnen het projectgebied zelf bevindt zich geen vastgesteld of beschermd erfgoed.

⁵ Annelies De Raymaeker, “Archeologienota: De geplande bouw van een werkplaats aan de Oudeweg te Bocholt”, Programma van Maatregelen (Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2018), 33.

⁶ Liesbet Van den Bruel, “Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Hamonterweg te Bocholt – KMO-zone”, Programma van Maatregelen (Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2017), 35.

⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed, “Inventaris Onroerend Erfgoed”, geraadpleegd 17 januari 2017, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

BOSC/18/06/07/12 - Digitale aanmaak

Figuur 16: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicts op GRB-basiskaart (IOE, 2018)

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

Toponymie en geschiedenis van Bocholt⁸

Bocholt wordt voor de eerste maal in 1162 vermeld als *Bucolt*, wat beukenbos of -hout betekent. De plaatsnaam wijzigde in de loop van de eeuwen: Boucholt (1371), Bouchout (1375), Bocholtz (1434), Bouchout (1456) en Bochout (1600). Sinds 1673 wordt de naam Bocholt gebruikt. De Bocholtenaren worden ook wel *Torenkruiers* genoemd. Ze kregen deze bijnaam in 1910 nadat ze de toren van de parochiekerk Sint-Laurentius lieten verplaatsen zodat het schip van de kerk met twee traveeën vergroot kon worden.

Archeologische vondsten uit de Steentijd, IJzertijd en Romeinse Tijd getuigen van een geringe bewoning binnen het grondgebied van de gemeente Bocholt in deze vroege periodes. Men vermoedt dat de heerlijkheid Bocholt niet ouder is dan de tweede helft van de 12de eeuw. In de 12de eeuw was Bocholt een heerlijkheid binnen het graafschap Loon. Nadien werd het een deel van het prinsbisdom Luik. In de tweede helft van de 13de eeuw gaven de graven van Loon de heerlijkheid in leen aan de Heren van Born of Borne. In dezelfde periode moet Bocholt een sterke bevolkingsuitbreiding gekend hebben, aangezien in deze periode voor een grote som nieuwe tienden geheven werd. De gehuchten Lozen, Veldhoven, Lechten met het dorpscentrum van Bocholt, Kreiel en Goolder met Hees hadden tijdens het Ancien Régime een grote onafhankelijkheid. Tot 1365 behoorde Bocholt en haar omgeving tot het Graafschap Loon, vanaf 1365 tot het einde van het Ancien Régime was het een deel van het prinsbisdom Luik.

⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Bocholt", Inventaris Onroerend Erfgoed, 2018, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121907>; "geschiedenis van Bocholt - Website Bocholt", 29 december 2016, https://www.bocholt.be/Bestuur/Over_Bocholt/geschiedenis_van_Bocholt; "Bocholt (België)"; "Maurits Gyseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 153", geraadpleegd 11 juni 2018, <http://bouwstoffen.kantl.be/tw/facsimile/?page=153>.

In 1388 kreeg Bocholt het poorterschap van de stad Hasselt en kon zo aanspraak maken op de bescherming door de stad. In ruil daarvoor was het dorp Bocholt verplicht gewapende mannen te leveren om de stad hulp te bieden in geval van nood. Daarnaast moest Bocholt ook een kapitaal en jaarlijkse rente inleveren voor de versterking van de stad. Deze verplichtingen werden in 1622 stopgezet. In 1391 komt de heerlijkheid in het bezit van de familie Reifferscheid, in 1402 in het bezit van Jan van Horne of Bronshorn, graaf van Horne en heer van Kessenich. Rond 1462 ontstond een discussie tussen Otto de Bunde en Jan de Wilde over het eigendomsrecht van de heerlijkheid. Jan de Wilde kocht de gewapende steun van de Luikenaren, waardoor hij Bocholt kon veroveren en de eigenaars kon verdrijven. In 1458 en 1464 deden beide afstand van hun rechten ten voordele van Jacob I, de graaf van Horne. Deze familie bleef heer van Bocholt tot in de 16de eeuw. De laatste graaf van Horne, Philips de Montmorency, werd onthoofd, waardoor het graafschap terugging naar de prinsbissschap van Luik. De zus van Philips, Eleonora de Montmorency, deed in 1571 de verheffing van Bocholt. Na haar dood in 1585 kwam Bocholt in het bezit van haar zoon, graaf Willem van Lalaing. Rond 1600 was de heerlijkheid in handen van de familie de Bocholt, rond 1730 van de familie de Blanckaert en rond 1784 in handen van de familie de Fürstenbergh. De heerlijkheid had geen kasteel, maar wel een grote, versterkte herenhoeve in het centrum van de gemeente genaamd de Damburg. Deze hoeve diende ook als zetel van een cijnshof, er werd recht gesproken en werd enkele dagen per jaar door de heren gebruikt als jachtpaviljoen. De heer van Bocholt werd vertegenwoordigd door een officier of drossaard. De schepenbank, die bestond uit een schout en zeven schepenen, volgde het Loons recht en ging in beroep bij het Hof van Vliermaal. De schout was meestal afkomstig uit de familie van den Steen.

In de loop van de 16de eeuw kende Bocholt een zware tijd door aanhoudende invallen van vreemde troepen. Bocholt, samen met Maaseik, Meeuwen, Tongerlo en Bree, werden geplunderd door de Spaanse gouverneur van Gelderland. Tussen 1584 en 1586 werden in het dorp huizen geplunderd en in brand gestoken en de vaste garnizoenen van Weert, Stevensweert en Diest en de muiters van Hoogstraten eisten jaarlijks een schatting. Door deze geld-opeisingen en plunderingen konden vele dorpelingen hun belastingen niet langer betalen en werden ze verplicht hun goederen te verkopen. Vele vervielen in armoede. Daarnaast kende Bocholt verschillende grenstwisten met Bunde, Kaulille en Weert over het gebruik van de heidegebieden. Met Weert had Bocholt ook een eeuwenlang discussie over de loop van de Weertbeek. Vanaf het einde van de 16de eeuw was de heerlijkheid verplicht leningen aan te gaan, die een zware last waren op de gemeente tot aan het einde van het Ancien Régime. Rond 1638 werd in het gehucht Lechten een schans aangelegd, een gemeentelijke instelling in tegenstelling tot de meeste schansen die privé-initiatieven waren. Op de schans stond de tiendeschuur van de familie van den Steen die de tienden pachtte van de abdij van Herkenrode. Damburg werd hoogstwaarschijnlijk ook gebruikt als schans. Aan het einde van de 16de eeuw werd het dorp eveneens versterkt door de aanleg van grachten en het plaatsen van slagbomen op de wegen. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog verwoestten troepen van Peter Ernst I van Mansfeld de Damburg, die later deels heropgebouwd werd in Maaslandse Renaissancestijl. Het poortgebouw van de Damburg werd een tijd lang gebruikt als vrouwengevangenis. Uitzonderlijk werden hier eveneens bokkenrijders opgesloten, die wachtten op hun executie. In de periode 1780-1790 werd de streek rond Bocholt geteisterd door deze bende.

Rond 1231 laten de graven van Loon de parochiekerk Sint-Laurentius optrekken en in 1411 werd een nieuwe toren gebouwd. De graaf van Loon en de Prinsbissschap van Luik waren in onderlinge twist. Tijdens een strijd tussen beide partijen werd de kerk voor het grootste gedeelte verwoest. Het huidige schip dateert uit 1476. In 1910 moest de kerk uitbreiden door een enorme bevolkingstoename. De kerktoeren werd verplaatst zodat een extra deel aan de kerk kon toegevoegd worden. Sindsdien dragen de inwoners van Bocholt de bijnaam "De Torenkruiers". Op 14 december 1944 werd de kerk door Duitse troepen in brand gestoken en zwaar beschadigd. In 1950 werd ze weer opgebouwd. In het gehucht Veldhoven bevindt zich van oudsher een Onze-Lieve-Vrouwekapel.

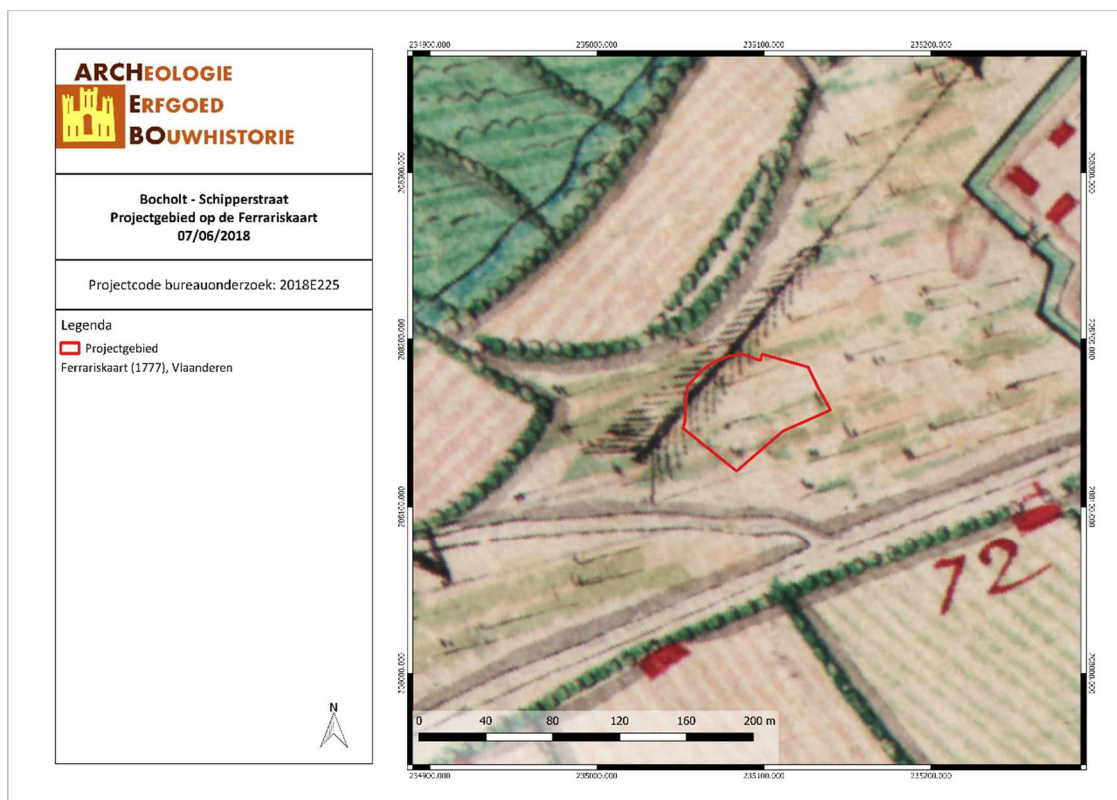
Er stonden in Bocholt ook vier watermolens op de Abeek. De Neermolen en Achterste Luysmolen waren vóór 1900 reeds verdwenen, de Klootsmolen en de Voorste Luysmolen bestaan nog. In 1586 werd de Luesmolen, een standaard windmolen, gebouwd door Paulus Bormans, maar ook deze molen is reeds verdwenen. In 1895 werd de Hoekmoelen, eveneens een standaard windmolen, gebouwd in Lozen door J. Janssen-Deckers. In 1948 werd deze molen afgebroken. Op 25 maart 1847 werden gemeenten verplicht hun gemene gronden te verkopen voor de ontginningsactiviteiten. Vlak na het midden van de 19de eeuw werden delen van Bocholt ontgonnen en werd de gemeente gekenmerkt door intensieve veehouderij, met de nadruk op melkvee en door het bijhorend grasland en land voor voedergewassen. Tegenwoordig worden weilanden vaak omgezet naar maïsakkers. De landbouw, hoofdzakelijk veeteelt en het verbouwen van veevoeder, vormt nog steeds een belangrijke activiteit in de gemeente. Graanteelt is eerder secundair geworden. In 1923 werd de coöperatieve stoommelkerij Cornelius à Lipide opgericht. Deze werd gevormd uit zeven lokale handmelkerijen. Vandaag bestaat meer dan de helft van de huidige bevolking uit pendelaars. De enige, plaatselijke industriële werkgelegenheid werd vanaf het vierde kwart van de 20ste eeuw gevormd door de gemeentelijke industrieterreinen Goolderheide en Kanaal. De gemeente wordt van zuid naar noord doorkruist door de Zuid-Willemsvaart die tussen 1821-1826 aangelegd werd. Het kanaal is voorzien van 20 sluizen. In 1930-1935 werd het kanaal plaatselijk rechtgetrokken en verbreed. Het Kempisch Kanaal, tussen Herentals en Bocholt, werd tussen 1843 en 1846 aangelegd en sluit aan bij de Zuid-Willemsvaart ter hoogte van de Kapelstraat. De aanleg van het kanaal en de vaart bracht weinig ontsluiting met zich mee. De eigenlijke economische ontwikkeling van de gemeente dateert van na de Tweede Wereldoorlog. In 1758 werd Adriaan Geerkens de toelating gegeven met een brouwerij te beginnen. Dit vormde de start van de huidige brouwerij Martens. Daarnaast heeft Bocholt het Biotechnicum (een voormalige Provinciale Middelbare landbouwschool), een kleine scheepswerf, een binnenvaart- en passantenhaven, General Carpet (een voormalig tapijtfabriek), de voormalige arsenicumfabriek (in deelgemeente Reppel) en een voormalige vestiging van de Koninklijke Buskruitfabriek Cooppal (in deelgemeente Kaulille).

3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

Vooreerst worden enkele pre-19de -eeuwse cartografische bronnen behandeld zoals de Villaretkaart en de Ferrariskaart. De Villaretkaart (ca. 1745-48) is niet beschikbaar voor dit landsdeel. Op de Ferrariskaart valt af te leiden dat het terrein rond 1777 bestond uit heidegebied. Het projectgebied was in deze periode onbebouwd.

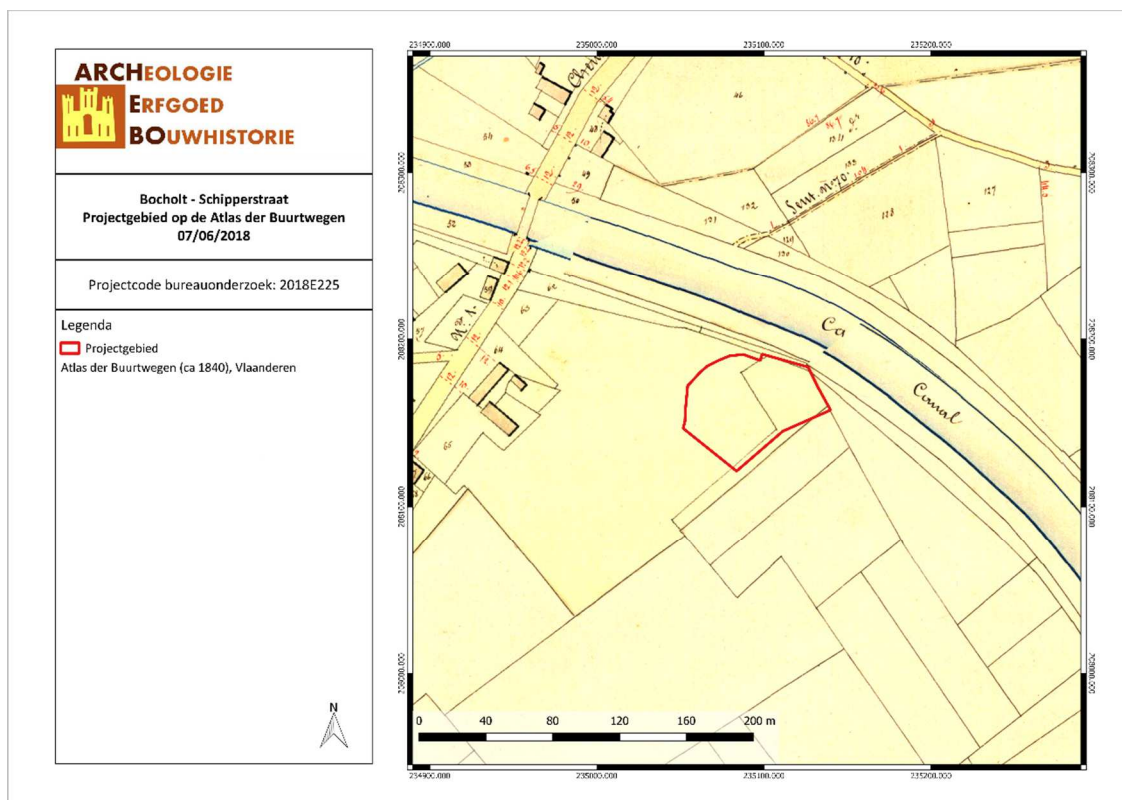
BOSC/18/06/07/13 - Digitale aanmaak

Figuur 17: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2018)

Vervolgens worden cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.⁹ De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873.

Op 19de-eeuwse cartografische bronnen is het terrein onbebouwd weergegeven. De Atlas der Buurtwegen toont dat het projectgebied kruist met vier niet-genummerde percelen. Twee van deze vier percelen kruisen het projectgebied slechts in een klein punt (noorden en oosten). Op de Atlas der Buurtwegen verschijnt ook ten noorden van het projectgebied de Zuid-Willemsvaart, hier genaamd *Canal de Bois-le-Duc à Maestricht*. De Vandermaelenkaart toont het projectgebied niet specifiek gekarteerd. Er kan dus geen uitspraak gedaan worden over het gebruik van het terrein gedurende deze periode. De Popp-kaart is niet beschikbaar voor dit landsdeel. De topografische kaart van 1873 toont dezelfde situatie als de Atlas der Buurtwegen en de Vandermaelenkaart.

⁹ Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 2 januari 2017, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

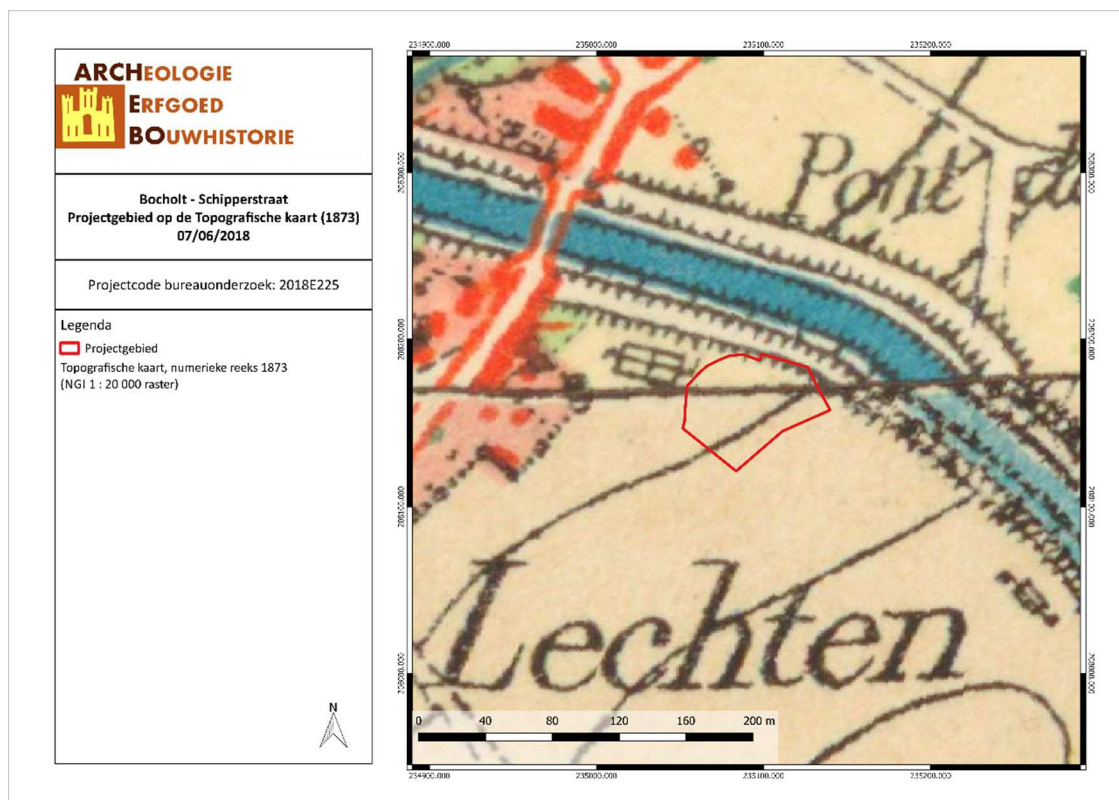
BOSC/18/06/07/14 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2018)

BOSC/18/06/07/15 - Digitale aanmaak

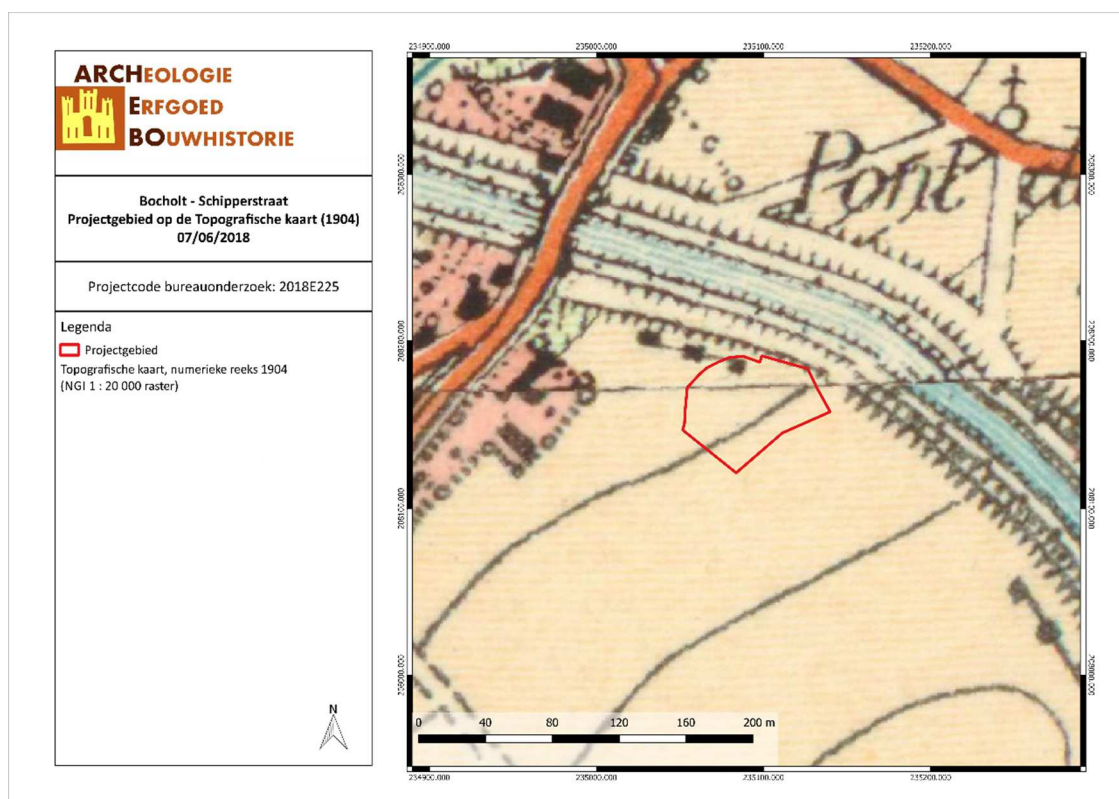
Figuur 19: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2018)

BOSC/18/06/07/16 - Digitale aanmaak

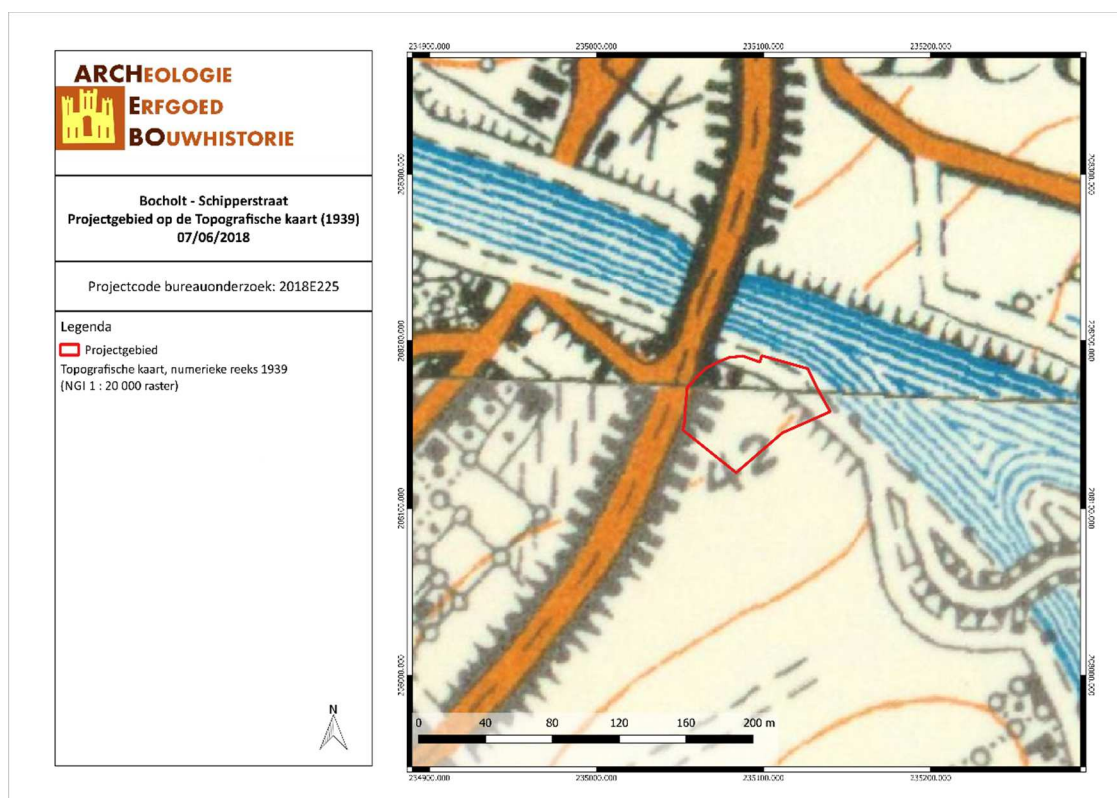
Figuur 20: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2018)

Vervolgens worden er topografische kaarten en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw vergeleken. Op de topografische van 1904 is de situatie nog niet gewijzigd. Ook op de topografische kaart van 1939 is het terrein nog steeds onbebouwd. Het wegennet in de omgeving van het projectgebied breidt wel uit.

BOSC/18/06/07/17 - Digitale aanmaak

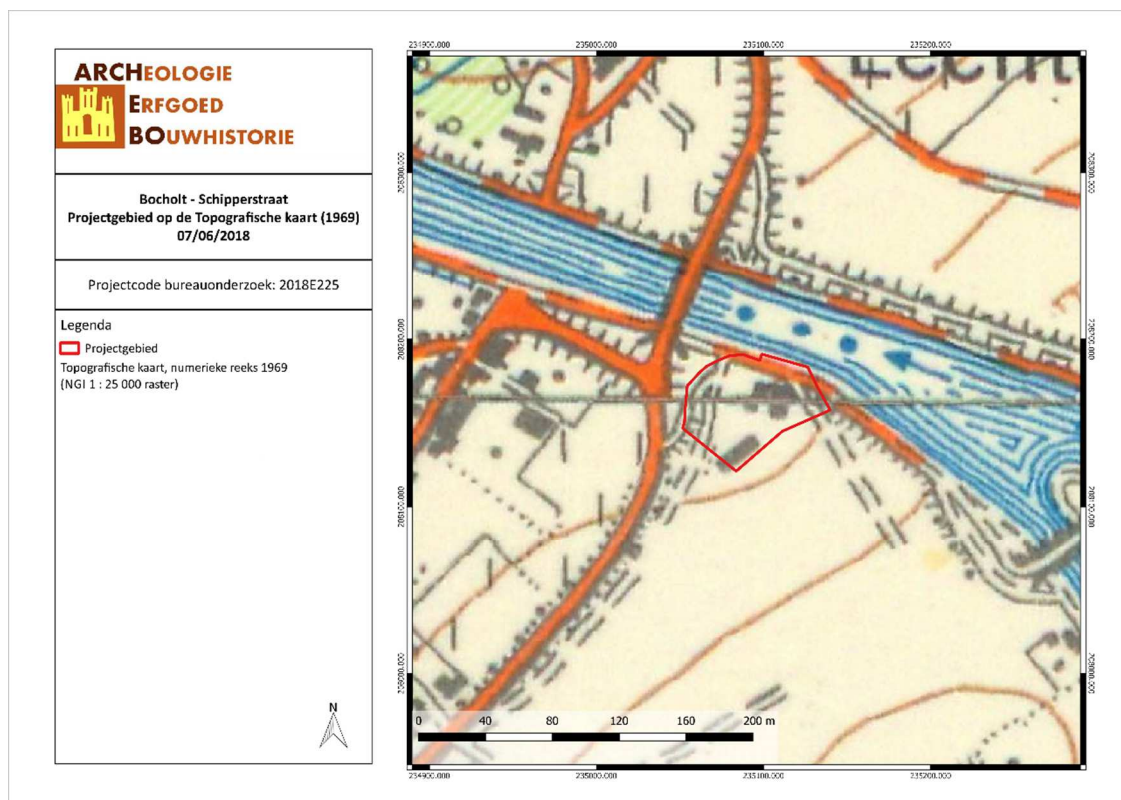
Figuur 21: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2018)

BOSC/18/06/07/18 - Digitale aanmaak

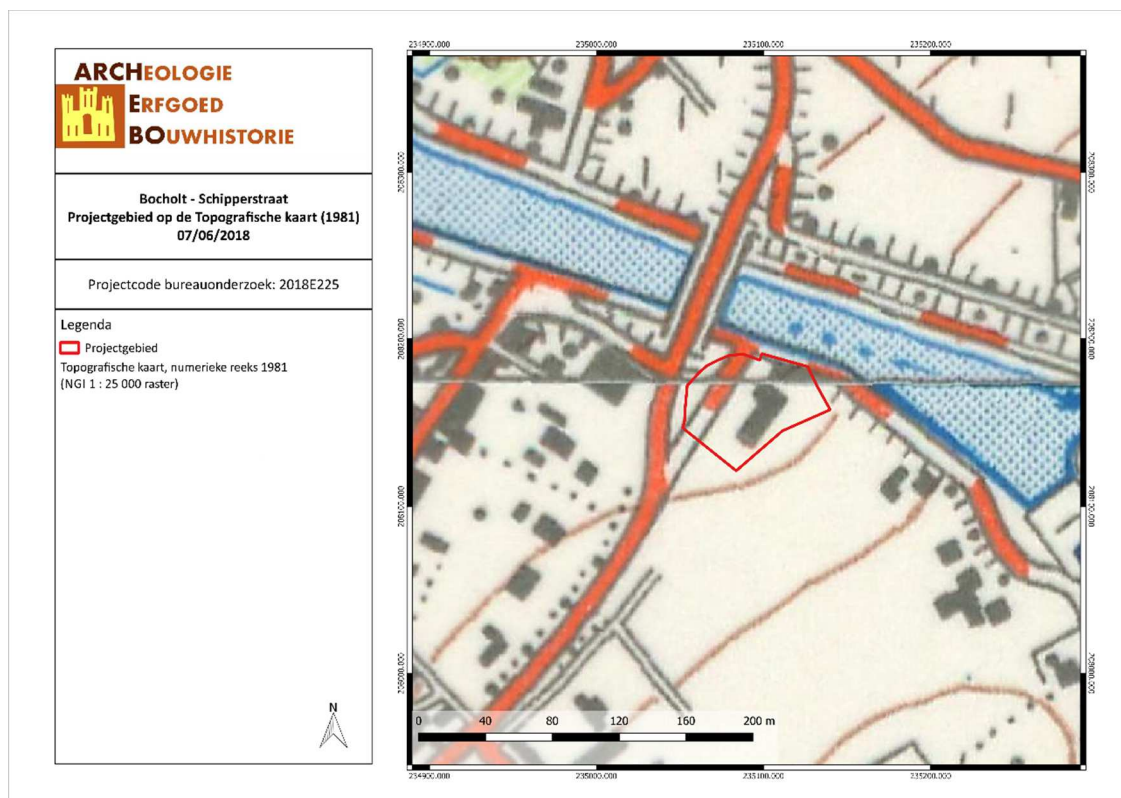
Figuur 22: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2018)

Op de topografische kaart van 1969 verschijnt de eerste bebouwing. Deze moet bijgevolg gebouwd zijn tussen 1939 en 1969. Het gaat om twee gebouwen, waarvan de functie niet gekend is. Daarnaast wordt het projectgebied ook gekruist door enkele kleine wegen. Op de topografische kaarten van 1981 en 1989 bestaat de bebouwing eveneens uit twee gebouwen, maar het gaat om een gebouw aan de noordelijke terrein grens en een langwerpig gebouw in het midden van het terrein. Op de luchtfoto van 1979-1990 bestaat de bebouwing uit een gebouw in de noordoostelijke hoek van het terrein en een langwerpig gebouw langs de zuidoostelijke grens van het terrein. De westelijke helft is duidelijk verstoord op de luchtfoto. Deze bebouwing moet er bijgevolg gekomen zijn tussen 1989 en 1990. Deze bebouwing bleef op het terrein staan tot 2011. In 2012 werd een deel van het gebouw afgebroken en in 2013 was de gehele bebouwing verwijderd.

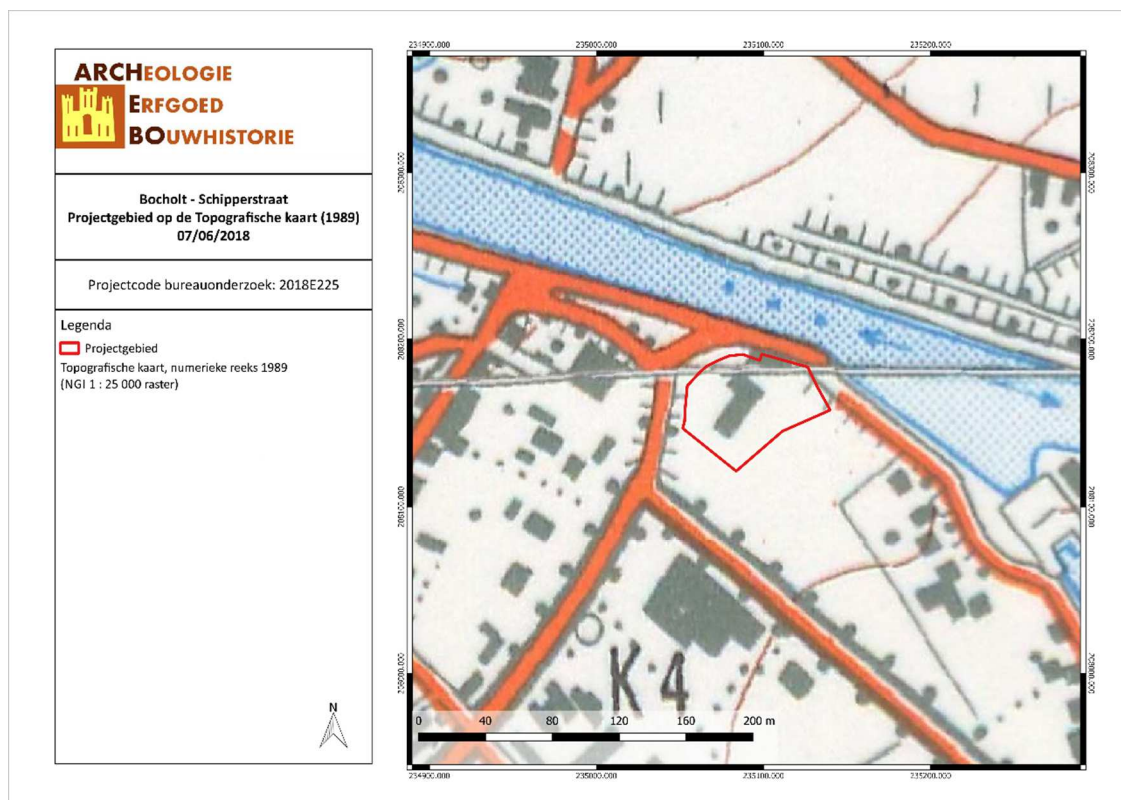
BOSC/18/06/07/19 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2018)

BOSC/18/06/07/20 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1981 (Cartesius, 2018)

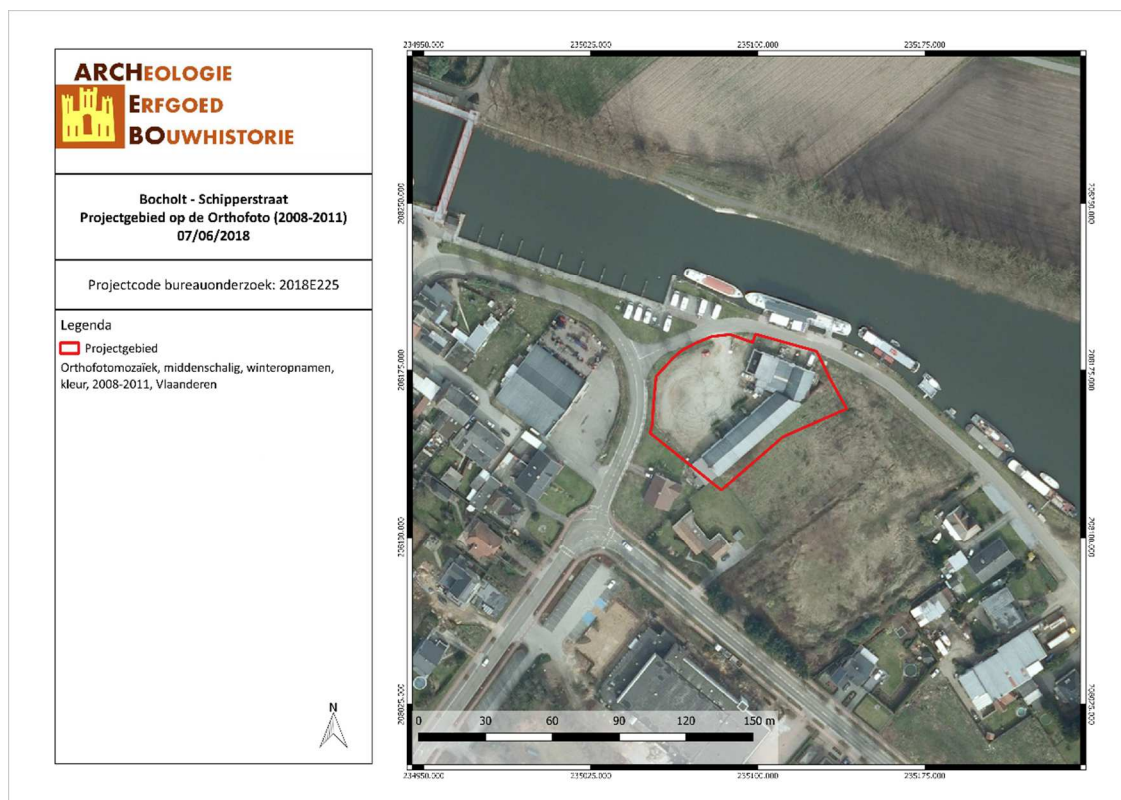
BOSC/18/06/07/21 - Digitale aanmaak

Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1989 (Cartesius, 2018)

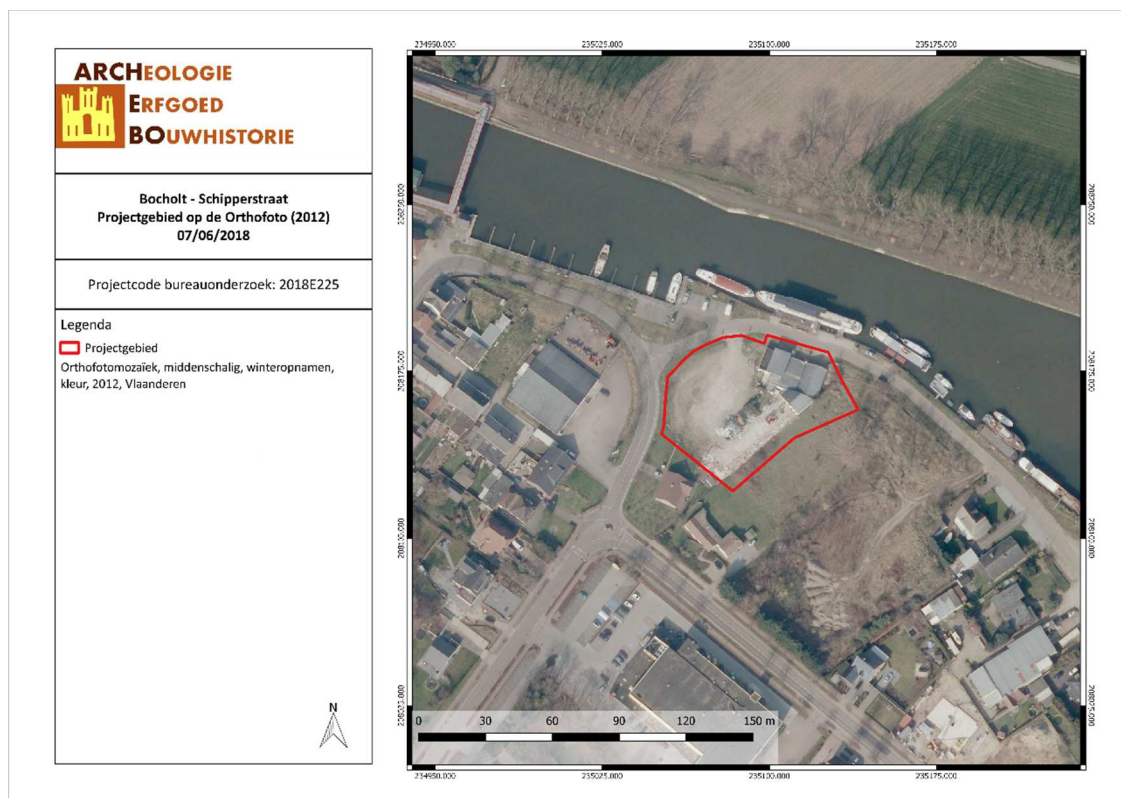

BOSC/18/06/07/22 - Digitale aanmaak

Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2018)

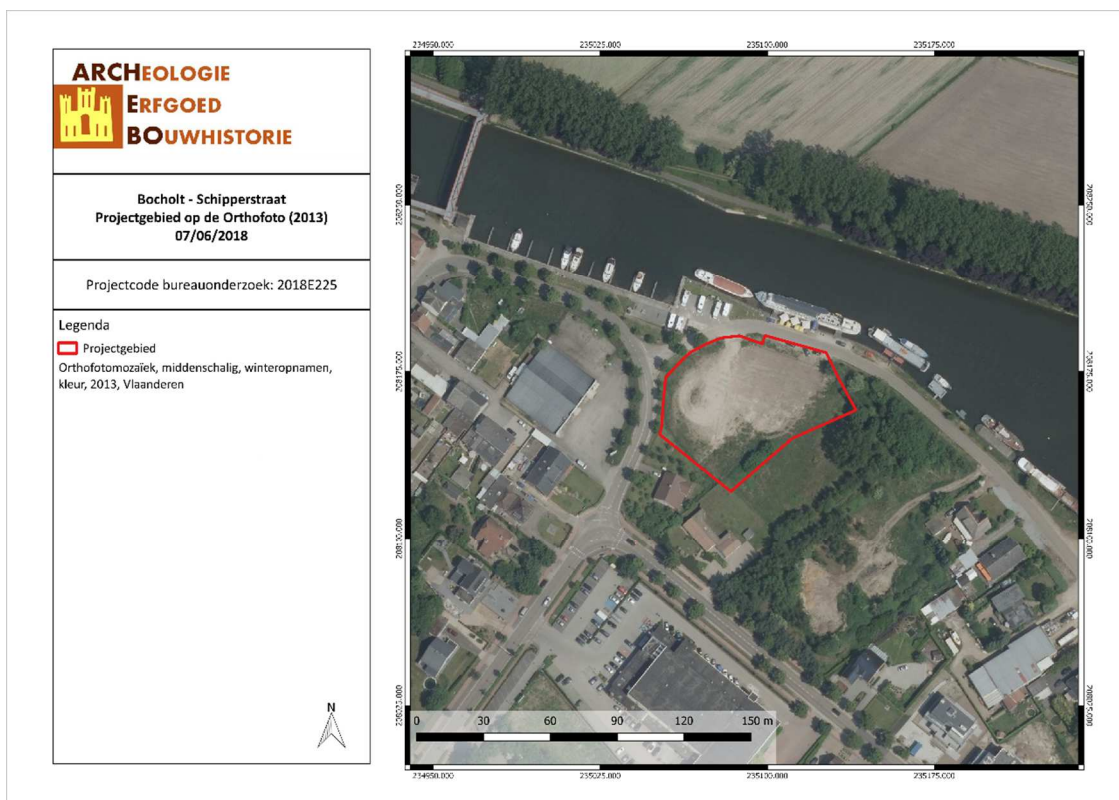

BOSC/18/06/07/23 - Digitale aanmaak

Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2008-2011 (Geopunt, 2018)

BOSC/18/06/07/24 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2012 (Geopunt, 2018)

BOSC/18/06/07/25 - Digitale aanmaak

Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2013 (Geopunt, 2018)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied bebouwing aanwezig is geweest tussen ca. 1939 en 2013. De eerste bebouwing werd geplaatst tussen 1939 en 1969. Deze wijzigde rond 1981-1989 en tussen 1989-1990. In 2012 werd een eerste deel van de bebouwing uit 1990 gesloopt, in 2013 de rest van het gebouw. Op dit moment is het terrein braakliggend.

In de dichte en ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft onder andere sporen van een 18de-eeuwse site met walgracht (CAI 215408), sporen van een 17de-eeuwse schans (CAI 700357), diverse 16de-eeuwse munten (CAI 210626), een Romeinse sestertius van Antonius Pius en vermoedelijke een fibula uit de Romeinse Tijd (CAI 210677) en tenslotte sporen van een zespalig gebouwtje en twee kuilen met verbrande huttenleem en aardewerk uit de IJzertijd (CAI 207331).

Gezien de topografische ligging op een gradiëntzone en gelegen aan verschillende beekvalleien, is er een verwachting naar Steentijd binnen dit projectgebied. Het terrein kent echter naar alle waarschijnlijkheid verstoringen door de verdwenen bebouwing. Op basis van de CAI gegevens kunnen ook archeologische sporen aanwezig zijn binnen het plangebied.

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Het project zal in verschillende fases uitgevoerd worden. In fase 1 zal in het huidige projectgebied een appartementsgebouw geplaatst worden, voorzien van 25 appartementen met terras of balkon. Het dak van het appartementsgebouw wordt afgewerkt als groendak of met grindballast of terrastegels. Onder het gebouw komt een kelder met 30 parkeerplaatsen en bergingen. De onderkant van de vloerplaat zal op 3,30m diepte liggen t.o.v. het nieuwe maaiveld. Het bestaande maaiveld ligt namelijk 120cm onder de nieuwe nulpas. Hierdoor komt de bouwput slechts 2,10m diep. De liftputten komen op een diepte van 4,80m t.o.v. het huidige maaiveld (3,60m onder het nieuwe maaiveld). Het projectgebied is ca. 3 853,09 m² groot.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Historische gegevens werden door middel van bronnenonderzoek en cartografisch onderzoek verworven. Cartografisch onderzoek heeft aangetoond dat er bebouwing aanwezig was binnen het projectgebied tussen ca. 1939 en 2013. De eerste bebouwing werd geplaatst tussen 1939 en 1969. Deze wijzigde rond 1981-1989 en tussen 1989-1990. In 2012 werd een eerste deel van de bebouwing uit 1990 gesloopt, in 2013 de rest van het gebouw. Op dit moment is het terrein braakliggend.

In de ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft sporen van een 18de-eeuwse site met walgracht (CAI 215408), sporen van een 17de-eeuwse schans (CAI 700357), diverse 16de-eeuwse munten (CAI 210626), een Romeinse sestertius van Antonius Pius en vermoedelijke een fibula uit de Romeinse Tijd (CAI 210677) en tenslotte sporen van een zespallig gebouwtje en twee kuilen met verbrande huttenleem en aardewerk uit de IJzertijd (CAI 207331).

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het projectgebied gebouwen stonden tussen ca. 1939 en 2013. Dit kon geconcludeerd worden aan de hand van de topografische kaarten van de 20ste eeuw en de luchtfoto's van de 20ste en 21ste eeuw. De topografische kaarten zijn echter te onduidelijk om details in verband met de gebouwen af te lezen.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Gezien de topografische ligging op een gradiëntzone en gelegen aan verschillende beekvalleien, is er een verwachting naar Steentijd binnen dit projectgebied. Op basis van de CAI gegevens kunnen ook archeologische sporen aanwezig zijn binnen het plangebied. Echter door de impact van de bebouwing, kunnen deze sporen potentieel verstoord geraakt zijn. Geconcludeerd kan worden dat er een reële kans is op archeologische sporen op een dergelijke site op een dergelijke locatie.

4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

In het noorden, oosten en in het midden van het projectgebied, ter hoogte van de vroegere bebouwing, is er versterking van de bodem en het bodemarchief te verwachten. Andere versterkingen in het verleden zijn niet in kaart te brengen.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Op het terrein zal door de opdrachtgever, Carissimo bvba, in een eerste fase een appartementsgebouw geplaatst worden voorzien van 25 appartementen met terras of balkon. Het dak van het appartementsgebouw wordt afgewerkt als groendak of met grindballast of terrastegels. Onder het gebouw komt een kelder met 30 parkeerplaatsen en bergingen. De onderkant van de vloerplaat zal op 3,30m diepte liggen t.o.v. het nieuwe maaiveld. Het bestaande maaiveld ligt namelijk 120cm onder de nieuwe nulpas. Hierdoor komt de bouwput slechts 2,10m diep. De liftputten komen op een diepte van 4,80m t.o.v. het huidige maaiveld (3,60m onder het nieuwe maaiveld). Het projectgebied is ca. 3 853,09 m² groot.

In de ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft sporen van een 18de-eeuwse site met walgracht, sporen van een 17de-eeuwse schans, diverse 16de-eeuwse munten, een Romeinse sestertius van Antonius Pius en vermoedelijke een fibula uit de Romeinse Tijd en tenslotte sporen van een zespallig gebouwtje en twee kuilen met verbrande huttenleem en aardewerk uit de IJzertijd.

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het projectgebied gebouwen stonden tussen ca. 1939 en 2013. Dit kon geconcludeerd worden aan de hand van de topografische kaarten van de 20ste eeuw en de luchtfoto's van de 20ste en 21ste eeuw. De topografische kaarten zijn echter te onduidelijk om details in verband met de gebouwen af te lezen.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als OB, onder bebouwing. Ten zuiden van het projectgebied wordt de bodem gekarteerd als Sbm, droge leemgronden met diepe antropogene humus A horizont. Ten noorden van het projectgebied, aan de overkant van de Zuid-Willemsvaart wordt de bodem gekarteerd als Sdm, matig natte lemige zandgronden met diepe antropogene humus A horizont en Sem, natte lemige zandgronden met diepe antropogene humus A horizont.

Het projectgebied ligt op een gradiëntzone aan de vallei van verschillende beken, waaronder de Lechterrietbeek en volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 41,5 en 43,5 meter boven de zeespiegel.

Zowel de ligging als bodemkundige gegevens op het terrein zijn ideaal voor Steentijdsites. Er is dan ook een hoog potentieel voor het aantreffen van dergelijke sites. Op basis van de CAI gegevens kunnen ook archeologische sporen en/of sites aanwezig zijn binnen het plangebied. Echter door de impact van de bebouwing, kunnen deze sporen potentieel verstoord geraakt zijn. Geconcludeerd kan worden dat er een reële kans is op archeologische sporen op een dergelijke site op een dergelijke locatie.

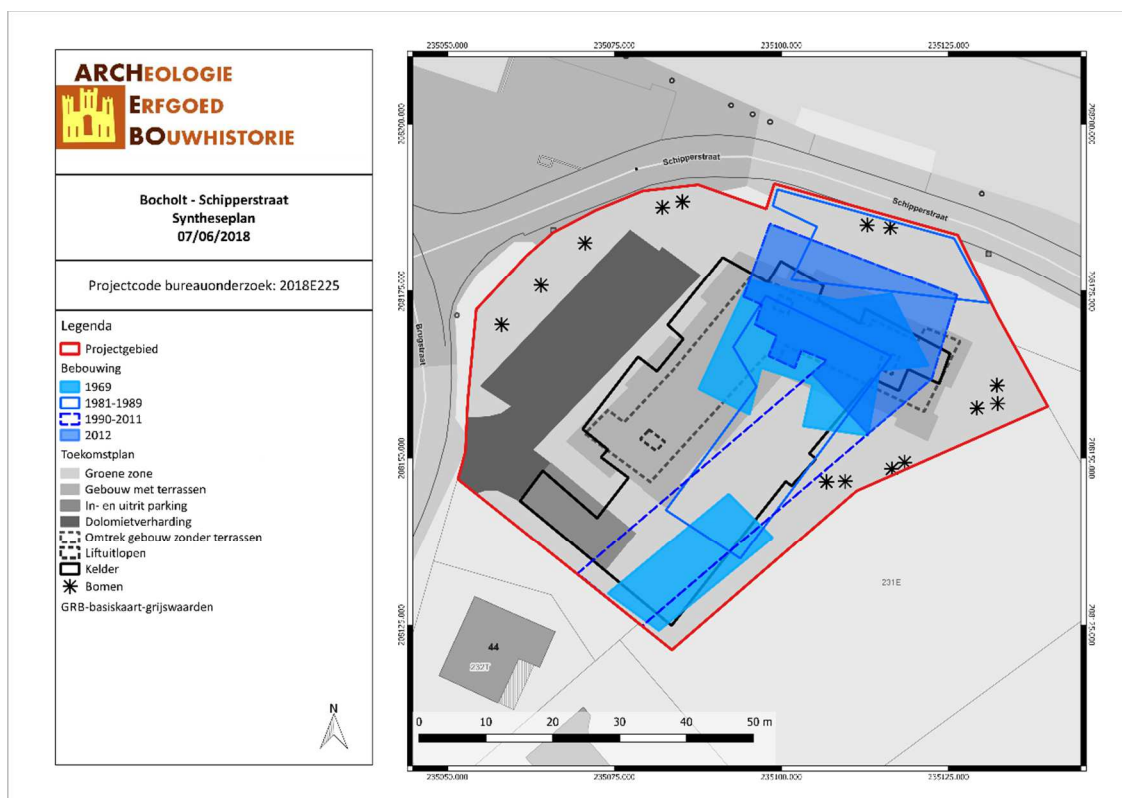
4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Binnen het plangebied zal door 'Carissimo bvba' in een eerste fase een appartementsgebouw geplaatst worden voorzien van 25 appartementen met terras of balkon. Het dak van het appartementsgebouw wordt afgewerkt als groendak of met grindballast of terrastegels. Onder het gebouw komt een kelder met 30 parkeerplaatsen en bergingen.

In het projectgebied zijn geen archeologische waarden gekend. Wel zijn sporen van een zespalg gebouwtje en twee kuilen met verbrande huttenleem en aardewerk uit de IJzertijd, een Romeinse sestertius van Antonius Pius en vermoedelijke een fibula uit de Romeinse Tijd, diverse 16de-eeuwse munten, sporen van een 17de-eeuwse schans en sporen van een 18de-eeuwse site met walgracht.

Tussen ca. 1939 en 2013 is de bodem verstoord geweest door het plaatsen van bebouwing. Het is moeilijk om in te schatten hoe groot de veroorzaakte verstoring is.

Omwillen van de ligging kunnen steentijdsites verwacht worden.

BOSC/18/06/07/26 - Digitale aanmaak

Figuur 30: Syntheseplan met aanduiding van de geplande werken en de historische bebouwing (ARCHEBO bvba, 2018)

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren. Dit wordt kort besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

Van Ranst, E, en C Sys. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*. Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. "Bocholt". Inventaris Onroerend Erfgoed, 2018. <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121907>.

Agentschap Onroerend Erfgoed. "Inventaris Onroerend Erfgoed". Geraadpleegd 17 januari 2017. <https://inventaris.onroenderfgoed.be/>.

"Bocholt (België)". *Wikipedia*. Geraadpleegd 5 juni 2018. [https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Bocholt_\(Belgi%C3%AB\)&oldid=51371553](https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Bocholt_(Belgi%C3%AB)&oldid=51371553).

Cosyns, Peter. "Archeologienota Bocholt-Kloosterstraat (2016K69) - Deel 2: Verslag van archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem". Archeologienota. ABO nv, 2016.

De Raymaeker, Annelies. "Archeologienota: De geplande bouw van een werkplaats aan de Oudeweg te Bocholt". Programma van Maatregelen. Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2018.

Geopunt Vlaanderen. "Atlas der Buurtwegen". Geraadpleegd 2 januari 2017. <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

"geschiedenis van Bocholt - Website Bocholt", 29 december 2016. https://www.bocholt.be/Bestuur/Over_Bocholt/geschiedenis_van_Bocholt.

"Maurits Gysseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 153". Geraadpleegd 11 juni 2018. <http://bouwstoffen.kantl.be/tw/facsimile/?page=153>.

Ryckebusch, Louise. "Passantenhaven, Bocholt - Verslag van Resultaten". Archeologienota. Nazareth: RAAP, 2017.

Van den Bruel, Liesbet. "Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Hamonterweg te Bocholt – KMO-zone". Programma van Maatregelen. Tienen: Studiebureau Archeologie bvba, 2017.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen.....	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2018) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2018).....	6
Figuur 4: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2018).....	8
Figuur 5: Plan van de geplande werken in fase 1 (Q-Bus Architectenbureau, 2018)	9
Figuur 6: Plan van de kelder onder het gebouw van fase 1 (Q-Bus Architectenbureau, 2018)	9
Figuur 7: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2018)	10
Figuur 8: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2018).....	12
Figuur 9: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2018)	12
Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in ZW-NO richting (Geopunt, 2018)	13
Figuur 11: Bocholt aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2018).....	13
Figuur 12: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2018)	14
Figuur 13: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2018).....	14
Figuur 14: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2018).....	15
Figuur 15: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2018)	16
Figuur 16: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2018)	18
Figuur 17: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2018).....	21
Figuur 18: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2018).....	22
Figuur 19: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2018)	22
Figuur 20: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2018).....	23
Figuur 21: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2018).....	24
Figuur 22: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2018).....	24
Figuur 23: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2018).....	25
Figuur 24: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1981 (Cartesius, 2018).....	25
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1989 (Cartesius, 2018).....	26
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2018).....	26
Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2008-2011 (Geopunt, 2018).....	27
Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2012 (Geopunt, 2018)	27
Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2013 (Geopunt, 2018)	28
Figuur 30: Synthesepan met aanduiding van de geplande werken en de historische bebouwing (ARCHEBO bvba, 2018)	31

7 PLANNENLIJST

BOSC/18/06/07/1 - Digitale aanmaak	6
BOSC/18/06/07/2 - Digitale aanmaak	6
BOSC/18/06/07/3 - Digitale aanmaak	8
BOSC/18/06/07/4 - Digitale aanmaak	10
BOSC/18/06/07/5 - Digitale aanmaak	12
BOSC/18/06/07/6 - Digitale aanmaak	12
BOSC/18/06/07/7 - Digitale aanmaak	13
BOSC/18/06/07/8 - Digitale aanmaak	14
BOSC/18/06/07/9 - Digitale aanmaak	14
BOSC/18/06/07/10 - Digitale aanmaak	15
BOSC/18/06/07/11 - Digitale aanmaak	16
BOSC/18/06/07/12 - Digitale aanmaak	18
BOSC/18/06/07/13 - Digitale aanmaak	21
BOSC/18/06/07/14 - Digitale aanmaak	22
BOSC/18/06/07/15 - Digitale aanmaak	22
BOSC/18/06/07/16 - Digitale aanmaak	23
BOSC/18/06/07/17 - Digitale aanmaak	23
BOSC/18/06/07/18 - Digitale aanmaak	24
BOSC/18/06/07/19 - Digitale aanmaak	25
BOSC/18/06/07/20 - Digitale aanmaak	25
BOSC/18/06/07/21 - Digitale aanmaak	26
BOSC/18/06/07/22 - Digitale aanmaak	26
BOSC/18/06/07/23 - Digitale aanmaak	27
BOSC/18/06/07/24 - Digitale aanmaak	27
BOSC/18/06/07/25 - Digitale aanmaak	28
BOSC/18/06/07/26 - Digitale aanmaak	31